društvene i individualne proizvodnje putem raznih oblika suradnje i udruživanja, i na toj osnovi širiti socijalistički način proizvodnje i socijalističke društvene odnose.

5. Da bi se ojačala inicijativa i odgovornost organa društvenog upravljanja, potrebno je prava privrednih organizacija i komuna u upravljanju materijalnim sredstvima i fondovima utvrditi što stabilnije, da bi se mogla razvijati njihova samostalnost i odgovornost.

6. Da bi komune mogle uspješno izvršavati zadatke koje pred njih postavlja ovaj plan razvitka, jačat će se njihova materijalna baza i financijska samostalnost. Naročito će biti potrebno da se u idućem periodu razradi sistem financiranja društvenih službi.

7. Organi društvene zajednice, kao što su komune, zadružne organizacije, i druge samoupravne organizacije, svojim utjecajem treba da dovode u sklad aktivnost privrednih organizacija s ostvarivanjem zadataka ovog plana. Radi toga naročito je potrebno uložiti napore za podizanje produktivnosti rada, za veću štednju i racionalnu upotrebu sredstava.

Glava XIX

PERSPEKTIVNI I TEKUĆI PLANOVI ZA PROVOĐENJE OVOG PLANA RAZVITKA

1. Federacija, narodne republike i druge političkoteritorijalne jedinice dužne su svojim društvenim planovima, zakonima, odlukama i drugim propisima, kao i pri upravljanju društvenim fondovima i donošenju mjera za koje su ovlaštene, ostvarivati osnovne ciljeve ovog Plana razvitka.

Privredne organizacije dužne su cjelokupnom svojom privrednom aktivnošću ostvarivati ciljeve i zadatke ovog Plana i držati se njegovih smjernica.

2. Federacija će, radi provođenja ovog Plana razvitka, donositi, pored zakona i drugih propisa, i godišnje društvene planove za svaku kalendarsku godinu.

3. Narodne republike i ostale političkoteritorijalne jedinice donosit će, radi provođenja ovog Plana razvitka, svojih perspektivnih planova i programa i godišnjih planova federacije, svoje godišnje društvene planove, kojima će raspoređivati sredstva koja im pripadaju i osiguravati ostvarivanje smjernica i zadataka godišnjih društvenih planova federacije.

4. Privredne organizacije razvijat će svoju privrednu djelatnost na osnovu svojih, samostalnih privrednih planova.

Poslovna udruženja, zajednice privrednih organizacija i zadružni savezi mogu koordinirati rad na izradi planova privrednih organizacija svojih djelatnosti.

Komore, privredna udruženja i druge samoupravne organizacije proizvođača pomagat će privrednim organizacijama pri izradi njihovih planova, ukazujući im naročito na ciljeve i zadatke ovog plana, kao i na mogućnosti njegovog ostvarenja.

5. Tekući planovi narodnih republika i ostalih političkoteritorijalnih jedinica moraju biti u skladu sa smjernicama ovog Plana razvitka i godišnjim planovima federacije.

6. Savezno izvršno vijeće obavještavat će redovno Saveznu narodnu skupštinu o ostvarivanju ovog Plana razvitka i godišnjih društvenih planova i o mjerama koje poduzima, kao i predlagati donošenje zakona i drugih mjera za njihovo ostvarenje.

685.

UKAZ
O PROGLAŠENJU SAVEZNOG DRUŠTVENOG PLANA ZA 1961. GODINU

Na osnovu člana 71. tačka 2. Ustavnog zakona o osnovama društvenog i političkog uređenja Federativne Narodne Republike Jugoslavije i saveznim organima vlasti, proglašava se Savezni društveni plan za 1961. godinu, koji je usvojila Savezna narodna skupština na sjednici Saveznog vijeća od 28. prosinca 1960. i na sjednici Vijeća proizvođača od 28. prosinca 1960.

P. R. br. 35
Beograd, 29. prosinca 1960.

Predsjednik Republike,
Josip Broz Tito, v. r.

Predsjednik
Savezne narodne skupštine,
Petar Stambolić, v. r.

SAVEZNI DRUŠTVENI PLAN ZA 1961. GODINU

PRVI DIO

Glava I

OSNOVNI CILJEVI I ZADACI DRUŠTVENOG PLANA ZA 1961. GODINU

Polazeći od rezultata privrednog razvitka Jugoslavije u 1960. godini, koji se naročito ispoljavaju:

u visokoj stopi porasta proizvodnje u svim djelatnostima osim poljoprivrede, a naročito u industriji, gdje je došlo do značajnog povećanja proizvodnje u svim važnijim granama;

u proširenju opsega mjera za unapređenje poljoprivrede, što je, i pored nepogodnih vremenskih uvjeta, osiguralo razmjerno povoljne rezultate, a naročito daljnji porast društveno organizirane proizvodnje;

u visokom nivou investicija, čime su stvoreni novi kapaciteti u svim proizvodnim i uslužnim djelatnostima;

u povećanju vanjskotrgovinske razmjene;

u ostvarenom porastu osobne potrošnje i društvenog standarda;

u povećanju zaposlenosti i produktivnosti rada;

polazeći od rezultata ostvarenih u razvitku i usavršavanju privrednog sistema, metoda organizacije i funkcioniranja privrede, čime se stvaraju sve povoljniji uvjeti za daljnji privredni razvitak; i

polazeći od osnovnih smjernica Društvenog plana privrednog razvitka Jugoslavije od 1961. do 1965. godine, — Društveni plan privrednog razvitka Jugoslavije za 1961. godinu postavlja ove osnovne zadatke:

1) povećati opseg proizvodnje i usluga u svim privrednim oblastima u skladu s osnovnim smjernicama razvitka privrede i proizvodnom politikom utvrđenom Društvenim planom privrednog razvitka Jugoslavije od 1961. do 1965. godine i odredbama ovog plana;

2) nastojati da se dalje izgrađuju i usavršavaju socijalistički odnosi privređivanja i privredni sistem; toj svrsi treba da posluže promjene u sistemu raspodjele dohotka i nagrađivanja, koje će omogućiti dosljedniju primjenu principa nagrađivanja prema radu i pojačati interes privrednih organizacija i trudbenika za ostvarivanje što boljih rezultata; dalje usavršavati sistem samoupravljanja provodeći odgovarajuće izmjene u organizaciji i poslovanju pojedinih privrednih oblasti i javnih službi; u svrhu usavršavanja pri-

vrednog sistema i otklanjanja administrativne intervencije na onim sektorima gdje je ona postala smetnja daljnjem uspješnom razvitku, potrebno je provesti odgovarajuće izmjene u deviznom i vanjskotrgovinskom sistemu, razviti i usavršiti bankarski i kreditni sistem, nastaviti proces uklanjanja dispariteta među cijenama, i na taj način stvarati objektivnija mjerila za poslovnu djelatnost privrednih organizacija i drugih organa;

3) da bi se osiguralo uspješno ostvarenje gornjih ciljeva potrebno je primjenjivati mjere koje bi pridonijele stabilizaciji privrednih kretanja u 1961. godini; radi toga potrebno je osigurati kroz politiku svih organa da se porast pojedinih oblika potrošnje, a naročito investicija, održi u okvirima predviđenim ovim planom; od posebnog značaja u tom pravcu treba da bude usklađivanje cjelokupne kreditne politike sa proporcijama ovog plana; pored toga, politika svih organa treba da bude usmjerena na štedljivo raspolaganje sredstvima i stvaranje nužnih rezervi;

4) stvarati uvjete za daljnji porast produktivnosti rada, kao osnovicu stalnog porasta proizvodnje i poboljšanja životnih uvjeta stanovništva; pored mjera kojima će se usavršavati sistem privređivanja i nagrađivanja, potrebno je usmjeravati ulaganja za razvitak proizvodnih snaga u pravcu veće efikasnosti i povoljnijeg učinka na porast produktivnosti, dalje usavršavati organizaciju rada u privrednim organizacijama i pojačati napore za stručno obrazovanje i usavršavanje kadrova;

5) u skladu s povećanjem produktivnosti rada i proizvodnje ostvariti porast realne osobne potrošnje i životnog standarda uopće, a posebno radnika i službenika;

osigurati povećana ulaganja u stambenu izgradnju kao i ulaganja u izgradnju škola i drugih ustanova za obrazovanje i usavršavanje, ustanova za zdravstvenu zaštitu, komunalnih i drugih objekata koji treba da omoguće potpunije zadovoljavanje potreba građana;

6) osigurati daljnji porast izvoza, a u uvoznoj politici nastojati da se uz relativno sporiji porast uvoza osigura predviđeni opseg proizvodnje i snabdjevenosti tržišta;

7) u investicionoj politici težište napora i sredstava upraviti na brže završavanje već započetih objekata u svim granama i djelatnostima koji treba da osiguraju porast proizvodnje u 1961. i u idućim godinama; u okviru novih investicija osigurati prioritet onim projektima čija izgradnja treba da proširi proizvodnju osnovnih sirovina i reprodukcionih materijala, ulaganjima koja treba da osiguraju predviđeni porast osobne potrošnje i standarda, kao i ulaganjima radi modernizacije proizvodnje, a u skladu sa smjernicama i politikom utvrđenom u Društvenom planu privrednog razvitka Jugoslavije od 1961. do 1965. godine;

8) nastaviti provođenje politike pomaganja ubrzanja razvitka privredno nedovoljno razvijenih područja pojačanim ulaganjima i stvaranjem drugih uvjeta za taj razvitak i osigurati daljnje provođenje programa koji su utvrđeni ranijim planovima, kao i onih programa koji su predviđeni Društvenim planom privrednog razvitka Jugoslavije od 1961. do 1965. godine;

9) jačati materijalnu osnovicu školstva i uopće ustanova za obrazovanje i usavršavanje, zdravstva i ostalih djelatnosti društvenog standarda u skladu sa daljnjim porastom sredstava koje budžetski i financijski sistem osigurava odgovarajućim organima.

DRUGI DIO

SMJERNICE ZA RAZVITAK PRIVREDE U 1961. GODINI

Glava II

DRUŠTVENI BRUTO-PROIZVOD, DRUŠTVENI PROIZVOD I NACIONALNI DOHODAK

I. Proizvodnja

1. Polazeći od dostignutog nivoa proizvodnje u 1960. godini, od postojećih materijalnih i društvenih uvjeta kao i od osnovnih ciljeva i zadataka utvrđenih Društvenim planom privrednog razvitka Jugoslavije od 1961. do 1965. godine, predviđa se da će se u 1961. godini ostvariti slijedeći nominalni porast društvenog bruto-proizvoda, društvenog proizvoda i nacionalnog dohotka:

— u milijardama dinara
— u tekućim cijenama

	1959.	1960.	1961.	1960./1959.	1961./1960.
Društveni bruto-proizvod	5.823,0	6.713,9	7.692,9	115,3	114,6
Društveni proizvod	2.536,4	2.869,6	3.315,0	113,1	115,5
Nacionalni dohodak	2.348,8	2.658,5	3.077,5	113,2	115,8

Realno kretanje društvenog bruto-proizvoda, društvenog proizvoda i nacionalnog dohotka, obračunato na osnovu nepromijenjenih cijena, pokazuje ovaj pregled:

— u milijardama dinara
— u cijenama iz 1959 godine

	1959.	1960.	1961.	1960./1959.	1961./1960.
Društveni bruto-proizvod	5.823,0	6.494,5	7.299,2	111,5	112,4
Društveni proizvod	2.536,4	2.734,7	3.077,9	107,8	112,5
Nacionalni dohodak	2.348,8	2.525,1	2.843,2	107,5	112,6

Nacionalni dohodak na jednog stanovnika, uz godišnji porast stanovništva od 1,3%, porastao bi u 1961. godini za 11,2% u odnosu na 1960. godinu.

2. Po pojedinim privrednim oblastima predviđa se ovaj porast društvenog bruto-proizvoda:

— u milijardama dinara
— u tekućim cijenama

	1959.	1960.	1961.	1960./1959.	1961./1960.
Privreda — ukupno	5.823,0	6.713,9	7.692,9	115,3	114,6
Industrija	3.057,3	3.609,2	4.104,6	118,1	113,7
Poljoprivreda	1.142,9	1.136,2	1.327,0	99,4	116,8
Šumarstvo	69,4	85,6	94,4	123,3	110,3
Građevinarstvo	364,4	455,0	515,5	124,9	113,3
Saobraćaj	342,2	396,4	447,2	115,8	112,8
Trgovina i ugostiteljstvo	425,5	509,7	587,0	119,8	115,2
Zanatstvo	338,0	405,0	482,0	119,8	119,0
Ostale privredne djelatnosti	83,3	116,8	135,2	140,2	115,8

Porast društvenog bruto-proizvoda, društvenog proizvoda i nacionalnog dohotka kakav se predviđa za 1961. godinu kao i materijalna struktura proizvodnje, osiguravaju ostvarivanje zadataka i ciljeva Društvenog plana za 1961. godinu. Predviđena stopa porasta u skladu je s osnovnim ciljevima i zadacima

Društvenog plana privrednog razvitka Jugoslavije 1961. do 1965. godine.

II. Raspodjela

1. Predviđa se da će 1961. godine, uzimajući u obzir porast domaće proizvodnje i ocijenjeni izvoz i uvoz robe i usluga, ukupna raspoloživa sredstva (iz društvenog i privatnog sektora zajedno) iznositi 3.643,4 milijarde dinara u tekućim cijenama, prema 3.015,7 milijardi 1960. godine, što predstavlja njihov porast od 20,8%.

2. Raspoloživa sredstva samo u okviru društvenog sektora privrede trebalo bi da se povećaju od 2.493,2 milijarde dinara u 1960. godini na 3.045,9 milijardi dinara u 1961. godini, ili na 22,2%.

Društveni plan za 1961. godinu predviđa ovu raspodjelu tih sredstava na pojedine kategorije potrošnje:

	Iznosi u milijardama dinara			Indeksi	
	Ostvar. 1959.	Procjena 1960.	Plan 1961.	1960. / 1959.	1961. / 1960.
Raspodjela sredstava					
Investicije iz društvenih sred. ukupno	885,8	1.060,0	1.153,0	119,7	108,8
u osnovne fondove	702,5	860,0	933,0	122,4	108,5
u obrtne fondove	183,3	200,0	220,0	109,1	110,0
Privredne investicije	707,0	835,0	903,0	118,1	108,1
u osnovne fondove	523,7	635,0	683,0	121,3	107,6
u obrtne fondove	183,3	200,0	220,0	109,1	110,0
Neprivredne investicije	178,8	225,0	250,0	125,8	111,1
investicije u društveni standard	153,8	192,0	217,0	124,8	113,0
ostale neprivredne investicije	25,0	33,0	33,0	132,0	100,0
Regresi i dotacije	74,8	88,3	90,9	118,0	102,9
Tekući materijalni rashodi opće potrošnje	291,4	328,6	370,6	112,8	112,8
društveni standard	75,1	92,1	104,8	122,6	113,8
državni organi i narodna obrana	216,3	236,5	265,8	109,3	112,4
Osobna potrošnja	826,0	992,6	1.134,2	120,2	114,3
Privatne investicije zaposlenih u društvenom sektoru privrede	6,7	11,0	15,0	164,2	136,4
Privredne rezerve Federacije	—	—	50,0	—	—
Devizna i operativna rezerva	—	—	105,0	—	—
Povećanje materijalnih rezervi u privredi	—	—	75,0	—	—
Kalkulativne greške i propuštanja	5,3	12,7	52,2	—	—
Ukupno	2.079,4	2.493,2	3.045,9	119,9	122,2

Realni porast potrošnje u okviru društvenog sektora, računato po nepromijenjenim prosječnim cijenama iz 1959. godine, iznosio bi kod investicija 4,7%, kod tekućih materijalnih rashoda opće potrošnje 10,8%, i kod osobne potrošnje zaposlenih u društvenom sektoru privrede 11% u odnosu na 1960. godinu.

Od posebnog je značaja potreba da se u 1961. godini porast pojedinih oblika potrošnje, kao i potrošnje u cjelini, zadrži u okvirima predviđene raspodjele sredstava i na taj način osigura stabilizacija privrednih kretanja. Zbog toga provođenjem u život ovog plana i tekućim mjerama ekonomske politike, trebalo bi u osnovi osigurati proporcije predviđene ovom raspodjelom.

Glava III

INVESTICIJE

1. Investiciona politika u 1961. godini zasniva se na postignutim rezultatima privrednog razvitka i investicione izgradnje, kao i na onim smjernicama koje su utvrđene Društvenim planom privrednog razvitka Jugoslavije od 1961. do 1965. godine.

U 1961. godini potrebno je intenzivno ulagati u one objekte čija je izgradnja već započeta i koji se mogu završiti već u toku 1961. godine, pri čemu treba nastojati da se rokovi puštanja u pogon što više skrate.

U skladu sa predviđenom dinamikom izgradnje potrebno je također povećati opseg ulaganja u niz objekata koji su predviđeni Društvenim planom privrednog razvitka Jugoslavije od 1961. do 1965. godine za povećanje kapaciteta industrijske proizvodnje u idućim godinama, a čija je izgradnja pripremljena ili već otpočela u prethodnom periodu — posebno u oblasti energetike, obojene metalurgije, kemijske industrije, drvne industrije, industrije celuloze i papira i prehrambene industrije.

Pored toga, 1961. godine otpočet će investiranje radi ostvarenja drugih programa za razvitak pojedinih privrednih grana prema smjernicama perspektivnog plana. U tom smislu ulaganja treba posebno usmjeriti na kapacitete za proizvodnju električne energije, na povećanje kapaciteta za proizvodnju i preradu nafte i plina, na pojačana ulaganja u rekonstrukciju postojećih i podizanje novih kapaciteta u crnoj metalurgiji, u kapacitete za proizvodnju cementa i drugog građevinskog materijala, u modernizaciji kapaciteta u oblasti mašinogradnje i elektroindustrije, kao i na nova ulaganja u objekte drugih grana prerađivačke industrije.

U oblasti poljoprivrede treba povećati ulaganja za razvoj stočarstva, naročito govedarstva, za otklanjanje nastalih disproporcija u opremljenosti pojedinih grana i proizvodnji kod poljoprivrednih organizacija i za osnovno opremanje novoosnovanih poljoprivrednih organizacija.

Ulaganjem u oblasti građevinarstva treba ubrzati opremanje ove privredne oblasti modernim građevinskim strojevima, da bi se ona osposobila za brže i jeftinije građenje.

Sa daljnjim ulaganjima u oblasti saobraćaja nastaviti proces rekonstrukcije, modernizacije i povećanja kapaciteta ove važne privredne grane.

Na osnovu predviđenih promjena u privrednom sistemu i odgovarajuće izmjene uvjeta poslovanja, bit će potrebno da pojedine privredne organizacije prilagode svoju proizvodnju potrebama domaćeg i stranog tržišta, izmjenom asortimana, snižavanjem troškova proizvodnje i cijena. Da bi se ovaj proces prilagođavanja ubrzao i olakšao, bit će potrebno da same privredne organizacije i društveni investicioni fondovi osiguraju sredstva za nužne rekonstrukcije, manja ulaganja u svrhu modernizacije procesa proizvodnje, racionalizacije i sl.

U oblasti društvenog standarda povećat će se opseg ulaganja za izgradnju stanova i za proširenje komunalnih službi. Veća ulaganja izvršit će se i za

izgradnju objekata koji služe prosvjetnoj, zdravstvenoj, socijalnoj djelatnosti, fiskulturi i drugim službama koje pridonose povećanju društvenog standarda. U svim ovim oblastima potrebno je posvetiti osobitu pažnju ekonomičnoj izgradnji i bržem završavanju započetih objekata.

Intenzivnije investiranje u svrhu unapređenja naučnoistraživačke djelatnosti omogućit će osnivanje novih i proširenje postojećih naučnih ustanova, istraživačkih instituta, projektantskih biroa i drugih sličnih organizacija.

U okviru politike pomaganja ubrzanog razvitka privredno nerazvijenih područja, u 1961. godini će se, pored sredstava za nastavak zajamčenih investicija i sredstava za nastavak izgradnje objekata iz redovnih i specijalnih kredita odobrenih tokom 1960. godine, izdvojiti i posebna dopunska sredstva za fond za pomaganje razvitka privredno nerazvijenih područja, a prema smjernicama Društvenog plana privrednog razvitka Jugoslavije od 1961. do 1965. godine.

Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena ovim planom treba da posluže za osnovno usmjeravanje investicija u proizvodnim djelatnostima u navedenim pravcima. Pri tome, raspoloživa sredstva koristit će se prvenstveno za financiranje odnosno kreditiranje izgradnje objekata i namjena od opće-privrednog značaja. Da bi se osigurali naprijed navedeni prioriteti u investicionoj izgradnji 1961. godine, potrebno je da i ostali nosioci investicionih sredstava (narodne republike, kotari, općine, kao i privredne organizacije) svoja sredstva usmjeravaju u označenim pravcima i da osiguraju kreditiranje onih privrednih oblasti odnosno namjena čiji je razvitak predviđen ovim planom, a za koje u Općem investicionom fondu nisu predviđena posebna sredstva.

2. Ukupna investiciona ulaganja u 1961. godini (privredne i neprivredne investicije u osnovne i obrtne fondove društvenog i privatnog sektora) predviđaju se u iznosu od oko 1.275 milijardi dinara. Od ovog iznosa na društvene investicije otpada oko 1.153 milijarde dinara, ili 90,4%

3. Od ukupnih sredstava predviđenih za društvene investicije uložit će se u fondove osnovnih sredstava (osnovni fondovi) 933 milijarde dinara, a u fondove obrtnih sredstava (obrtni fondovi) oko 220 milijardi dinara. Investicije u obrtne fondove predviđene su na višem nivou nego 1960. godine pri čemu se očekuje da će, s obzirom na raspoloživa sredstva i primjenom odgovarajuće kreditne politike, privredne organizacije i drugi organi koji raspolažu investicionim fondovima ulagati u obrtne fondove znatno veća sredstva nego prošlih godina.

Društvena bruto-ulaganja u osnovne fondove privrede predviđaju se u visini od 683 milijarde dinara, ili 73,2% od ukupnih društvenih investicija, a bruto-ulaganja u društveni standard 217 milijardi dinara, odnosno 250 milijardi za ukupne neprivredne investicije. Prema 1960. godini društvene privredne investicije treba da porastu za 7,6%. Investicije u društveni standard rastu za 13%, a ukupne neprivredne investicije za 11,1%. U okviru društvenog standarda predviđa se razmjerno brži porast ulaganja u oblasti kulturno-socijalne djelatnosti, s obzirom na nezadovoljene potrebe u školskom prostoru i objektima zdravstveno-socijalne službe.

4. Predviđa se ova struktura i kretanje društvenih investicija u osnovne fondove:

	Iznosi 1961. g. u milijardama dinara	Indeksi		Struktura		
		1961./1959.	1961./1960.	1959.	1960.	1961.
Ukupno	933,0	132,9	108,5	100,0	100,0	100,0
Privredne investicije	683,0	130,7	107,6	74,4	73,8	73,2
Investicije u društveni standard	217,0	137,6	113,0	22,5	22,3	23,3
Ostale neprivr. investicije	33,0	150,7	100,0	3,1	3,9	3,5

U ukupnom iznosu investicija predviđa se porast utroška iz amortizacionih fondova, s obzirom na to da će privredne organizacije raspolagati punim iznosom tekuće amortizacije i imati šire mogućnosti za korištenje tih sredstava.

5. Imajući u vidu smjernice investicione politike navedene u tački 1. ove glave, raspoloživa sredstva za investicije treba prvenstveno koristiti u ove svrhe:

1) Ulaganja u iznosu od 316 milijardi dinara u oblasti industrije i rudarstva treba prvenstveno upotrijebiti za izgradnju započetih objekata, a naročito onih koji se dovršavaju u toku godine; osim toga, predviđa se intenzivnija izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih proizvodnih kapaciteta u onim industrijskim granama čijom se proizvodnjom osigurava deficitarni reprodukcioni materijal i time rasterećuje platna bilanca; u tom smislu treba naročitu pažnju posvetiti izgradnji elektroprivrednih objekata, industrije nafte, crne i obojene metalurgije, kemijske industrije, industrije cementa i građevinskog materijala, industrije celuloze i stočne hrane; osobito će se u okviru raspoloživih sredstava, voditi računa o mogućnosti izgradnje novih kapaciteta u privredno nerazvijenim područjima.

2) U oblasti poljoprivrede predviđena ulaganja u iznosu od 115 milijardi dinara treba koristiti u prvom redu za unapređenje ratarske i stočarske proizvodnje, tj. za nabavku mehanizacije, za povećanje stočnog fonda uz izgradnju odgovarajućih objekata, zatim za unapređenje voćarstva i vinogradarstva i za druge svrhe koje mogu brzo i u većoj mjeri pridonijeti unapređenju cjelokupne poljoprivredne djelatnosti; isto tako, predviđaju se daljnja ulaganja za hidromelioracione i vodoprivredne radove.

Iz navedenih sredstava treba nastaviti i sa povećanim ulaganjima u ribarstvo i na taj način omogućiti da se postavke Društvenog plana privrednog razvitka Jugoslavije od 1961. do 1965. godine i u ovoj privrednoj grani postepeno ostvaruju.

3) Sa sredstvima koja se ocjenjuju na oko 12 milijardi dinara nastavit će se u oblasti šumarstva izgradnja šumskih komunikacija i nabavka opreme i daljnje podizanje intenzivnih kultura velikog i brzog prirasta.

4) U oblasti građevinarstva investiciona sredstva od 21 milijarde dinara koristit će se za nabavku mehanizacije i druge opreme potrebne za unapređenje i modernizaciju građevinske djelatnosti. Predviđeni porast investicija u oblasti građevinarstva i porast sredstava iz Općeg investicionog fonda treba, pored ostalog, da omoguće i nabavku opreme za izgradnju hidroelektrana i mehanizacije za vodne zajednice i druge organizacije koje se bave izvođenjem melioracionih radova.

5) U oblasti saobraćaja investiciona ulaganja od 163 milijarde dinara poslužit će pretežno za daljnju modernizaciju i povećanje voznog i plovnog parka, zatim za proširenje, rekonstrukciju i elektrifikaciju željezničke mreže radi povećanja proizvodnih kapaciteta, kao i za daljnju izgradnju velikih putnih magistrala; osim toga predviđa se daljnja izgradnja i rekonstrukcija ostalih puteva, pomorskih luka, riječnih pristaništa i aerodroma, kao i proširenje kapaciteta međumjesnog cestovnog, gradskog i PTT saobraćaja.

6) Predviđena sredstva za investicije u oblasti trgovine, ugostiteljstva i turizma od 44 milijarde dinara treba koristiti za nastavak izgradnje kapaciteta za smještaj robe, modernizaciju i izgradnju novih prodajnih kapaciteta i opreme u trgovini, kao i modernizaciju i proširenje kapaciteta ishrane i smještaja u ugostiteljstvu i turizmu.

7) U oblasti zanatstva investiciona ulaganja od 12 milijardi dinara poslužit će za daljnje proširenje opsega zanatskih djelatnosti svih vrsta, a naročito onih čiji kapaciteti ne zadovoljavaju potrebe.

U investicionoj politici osobitu pažnju treba posvetiti efikasnosti i rentabilnosti ulaganja, pri čemu se mora naročito voditi računa o tome da se ne prekoračuju planirani troškovi izgradnje i da se ostvare predviđeni rokovi puštanja u pogon izgrađenih objekata.

Opseg privrednih investicija od 683 milijarde dinara može biti i veći ako se angažiraju strana sredstva veća od onih koja predviđa ovaj plan. Angažiranje dodatnih stranih sredstava može se prvenstveno vršiti za namjene predviđene ovim planom, kao i Društvenim planom privrednog razvitka Jugoslavije od 1961. do 1965. godine. Savezno izvršno vijeće će naknadno propisati uvjete pod kojima će se koristiti ta sredstva.

6. Za 1961. godinu predviđa se ova struktura investicija po privrednim oblastima:

— u milijardama dinara

	1959.		Ocjena 1960.		1961.	
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
Industrija i rudarstvo	214,5	41,1	286,0	45,0	316,0	46,2
Poljoprivreda	111,4	21,3	110,0	17,3	115,0	16,8
Šumarstvo	9,3	1,8	11,0	1,8	12,0	1,8
Građevinarstvo	14,4	2,8	18,0	2,8	21,0	3,1
Saobraćaj	128,7	24,6	153,0	24,1	163,0	23,9
Trgovina i ugostiteljstvo	35,4	6,8	45,0	7,1	44,0	6,4
Zanatstvo	8,6	1,6	12,0	1,9	12,0	1,8
Ukupno:	522,4	100,0	635,0	100,0	683,0	100,0

Predviđa se da će se u 1961. godini koristiti sredstva Općeg investicionog fonda od 328 milijardi dinara za investicije u osnovna sredstva. Ovim sredstvima treba da se nastavi financiranje izgradnje već započetih objekata i da se osiguraju početna ulaganja za rekonstrukcije i izgradnju novih objekata koji su od osobitog značaja za daljnji privredni razvitak, a u granicama raspoloživih sredstava.

7. U smislu odredaba Društvenog plana privrednog razvitka Jugoslavije od 1957. do 1961. godine, a u okviru investicija po privrednim oblastima, predviđaju se u 1961. godini savezna sredstva za nastavak zajamčenih investicija, i to: na teritoriju NR Makedonije u iznosu od 25,2 milijardi dinara, na teritoriju NR Crne Gore u iznosu od 20,7 milijardi dinara i na području autonomne Kosovsko-Metohijske Oblasti u iznosu od 17,3 milijardi dinara.

Isto tako, predviđa se da se 1961. godine u svim nerazvijenim područjima nastavi izgradnja nezavršenih objekata koji su 1960. godine financirani iz Općeg investicionog fonda.

Financiranje investicija iz prethodnih stavova vršit će se iz Općeg investicionog fonda pod istim uvjetima kao 1960. godine.

Osim toga, suglasno odredbama Društvenog plana privrednog razvitka Jugoslavije od 1961. do 1965. godine, predviđaju se u okviru Općeg investicionog fonda sredstva u iznosu od 8 milijardi dinara koja bi se kao posebni Fond za razvitak privredno nerazvijenih područja koristila za nova ulaganja, prvenstveno za izgradnju industrijskih objekata.

Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da sa izvršnim vijećima narodnih republika pobliže odredi osnovne pravce ulaganja i metode financiranja iz sredstava ovog fonda, a u skladu sa smjernicama koje je u tom pogledu odredio Društveni plan privrednog razvitka Jugoslavije od 1961. do 1965. godine.

Glava IV

OSOBNA POTROŠNJA I DRUŠTVENI STANDARD

I. Osobna potrošnja

1. Realni opseg potrošnje stanovništva povećat će se 1961. godine za oko 8%, odnosno po stanovniku za oko 6,6%. Ovakvo povećanje realnog opsega osobne potrošnje treba da omogući njen skladni razvitak u odnosu na privredna kretanja kakva se očekuju 1961. godine. Time se u stvari nastavlja proces intenzivnog povećanja osobne potrošnje kao bitnog faktora u cjelokupnom privrednom razvitku.

2. Predviđeno povećanje ukupnog opsega realne potrošnje stanovništva omogućava da se 1961. godine povećaju realni osobni dohoci zaposlenih za oko 4—5%, u odnosu na 1960. godinu. Porast zarada zaposlenih u privredi treba da bude u skladu sa povećanjem produktivnosti rada. U 1961. godini nužno je provesti i osigurati nešto brži porast realnih plaća zaposlenih u državnim organima i javnim službama, čime treba omogućiti izvjesno usklađivanje ovih plaća sa zaradama u privredi i postepeno uvođenje stimulativnijeg sistema raspodjele osobnih dohodaka u ovim oblastima.

3. Rashodi u oblasti socijalnog osiguranja povećat će se 1961. godine za oko 60 milijardi dinara ili za oko 22%. Ovakvo povećanje sredstava socijalnog osiguranja omogućava da se izvrši odgovarajuće usklađivanje visine mirovina sa porastom realnih plaća radnika i službenika. Provest će se i usklađivanje cenzusa kod korisnika dječjeg dodatka koji imaju prihode od poljoprivrede i na toj osnovi uspostaviti ravnomjerniji odnosi u korištenju sredstava za dječje dodatke. U zdravstvenom osiguranju predviđeni porast sredstava omogućava poboljšanje uvjeta zdravstvene zaštite osiguranika, kao i prijelaz na samostalno financiranje onih zdravstvenih ustanova koje su do sada poslovale kao budžetske.

Unapređenjem organizacije i financiranja socijalnog osiguranja potrebno je da se ostvari što veća zainteresiranost i odgovornost svih faktora za unapređenje zaštite osiguranika, za razvitak materijalne baze u ovoj oblasti, kao i racionalnije trošenje sredstava, čemu organi društvenog upravljanja treba da posvete naročitu pažnju.

4. U 1961. godini postoje uvjeti za daljnje povećanje realne potrošnje ostalog stanovništva, prije svega poljoprivrednih proizvođača. Taj porast treba da bude u skladu sa rezultatima predviđenim za 1961. godinu u oblasti poljoprivredne proizvodnje.

5. I u 1961. godini nastavit će se započeti proces promjena odnosa među cijenama, prvenstveno tamo gdje ti odnosi usporavaju razvitak proizvodnje i potrošnje i otežavaju ekonomski položaj pojedinih grana i oblasti privrede, osobito u poljoprivredi i saobraćaju. Ove promjene treba da budu usaglašene sa materijalnim mogućnostima koje proizlaze iz predviđenog razvitka ukupne proizvodnje i potrošnje u 1961. godini i u tim okvirima da teže što potpunijem uklanjanju postojećih disparitета u onim slučajevima gdje se to ispoljava kao destimulativni faktor za razvitak proizvodnje i jačanje vlastite materijalne osnove. Uslijed procesa izmjena odnosa među cijenama, doći će 1961. godine do izvjesnog porasta troškova života, što će se kompenzirati povećanim nominalnim osobnim dohocima, da ne bi bilo ugroženo predviđeno povećanje realnog opsega osobne potrošnje, a naročito realnih plaća zaposlenih.

6. Realno povećanje osobne potrošnje bit će omogućeno:

1) daljnjim povećanjem proizvodnje industrijske neprehrambene potrošne robe;

2) predviđenim porastom poljoprivredne proizvodnje i proizvodnje prehrambene industrije, čime treba omogućiti povećanje potrošnje prehrambenih proizvoda. Naročito treba ostvariti povećanje potrošnje mesa, mlijeka i prerađevina od tih proizvoda;

3) povećanjem uvoza gotovih proizvoda za osobnu potrošnju, čime treba osigurati snabdijevanje južnim voćem, kavom i začinima, a isto tako i popunjavanje i proširivanje asortimana industrijske potrošne robe.

7. U okviru svojih ovlaštenja Savezno izvršno vijeće će, po potrebi, tokom godine poduzimati odgovarajuće mjere radi ostvarivanja predviđenih ciljeva u oblasti povećanja realne potrošnje stanovništva, naročito realnih zarada i plaća odnosno mirovina. Zbog toga potrebno je naročito osigurati stalni uvid u kretanje osobnih dohodaka i troškova života.

Radi stabilnijeg porasta realne potrošnje stanovništva potrebno je:

1) osigurati predviđeni porast proizvodnje i dohotka, a naročito porast proizvodnje industrijskih i poljoprivrednih proizvoda namijenjenih osobnoj potrošnji;

2) osigurati kretanje ostalih oblika potrošnje, po opsegu i strukturi, u granicama predviđenim ovim planom. To se naročito odnosi na investicije i budžetsku potrošnju;

3) osigurati potpunije i brže prilagođavanje industrijske proizvodnje promjenama koje nastaju u strukturi potrošnje;

4) pravodobno i potpuno obaviti predviđeni uvoz potrošne robe i time utjecati na snabdjevenost tržišta;

5) omogućiti povećanje i popunjavanje zaliha potrošne robe, jer je to bitni preduvjet za normalnu snabdjevenost i stabilnost na tržištu.

Za poboljšanje uvjeta života i realne potrošnje radnika i službenika od osobitog je značaja:

1) da se ostvari što veća produktivnost rada i da se zarade zaposlenih u privrednim organizacijama formiraju što skladnije sa kretanjem produktivnosti rada. Zbog toga je potrebno daljnje usavršavanje sistema raspodjele, naročito u okvirima privrednih organizacija, da bi se što više podsticalo na povećanje produktivnosti rada;

2) da se povećaju plaće zaposlenih u državnim organima i javnim službama, da se na toj osnovi bolje usklade sa zaradama u privredi i stvore uvjeti za uvođenje stimulativnijeg nagrađivanja u tim oblastima;

3) da narodni odbori posvete najveću pažnju organizaciji snabdijevanja gradova, naročito poljoprivrednim proizvodima. Isto tako je potrebno da narodni odbori poklone što veću pažnju organiziranju raznih uslužnih servisa, naročito za domaćinstva, s obzirom na sve veće potrebe u toj oblasti;

4) da se sredstva općinskih i kotarskih investicionih fondova još više koriste za suvremenije opremanje trgovinskih organizacija koje se bave snabdijevanjem gradova, za izgradnju suvremenih objekata za društvenu prehranu, kao i servisa za razne usluge građanima.

II. Društveni standard

1. U godini 1961. potrebno je dalje proširiti materijalnu bazu društvenog standarda i time osigurati uvjete za poboljšanje funkcioniranja svih djelatnosti u ovoj oblasti. Naročita će se pažnja pokloniti povećanju stambene izgradnje, kao i proširivanju školskog prostora i mreže zdravstvenih i socijalnih ustanova.

Stambene i mjesne zajednice treba još više da razviju aktivnost na organiziranju institucija za pomoć porodici i domaćinstvu i rješavanju komunalnih problema neposredno vezanih za njihovo područje. Pored ostalih mjera, za podsticanje takvih djelatnosti stambenih i mjesnih zajednica narodni odbori treba da odvajaju više novčanih sredstava koja bi stimulirala i značajnije prikupljanje osobnih sredstava građana.

2. U 1961. godini izgradit će se oko 75.000 stanova, od čega oko 50.000 u gradskim naseljima.

Koristeći mogućnosti koje pruža sistem financiranja stambene izgradnje i već stečena iskustva, općinski narodni odbori treba za 1961. godinu da usvoje takve programe stambene izgradnje koji će maksimalno aktivirati fondove za stambenu izgradnju, fondove zajedničke potrošnje, druga društvena sredstva i osobito sredstva građana, a također podsticati racionalniju i bržu izgradnju stanova. Neophodno je jačati aktivnu ulogu budućih korisnika stanova koji će svojim učešćem pridonijeti da se grade stanovi koji bi po lokaciji, površini i opremi odgovarali više njihovim potrebama i mogućnostima. Treba proširiti suradnju svih faktora od kojih zavisi uspjeh u stambenoj izgradnji, a naročito suradnju fondova za stambenu izgradnju sa naučnoistraživačkim i projektantskim organizacijama, industrijom i građevinskim poduzećima. Potrebno je stalno voditi brigu o dobroj snabdjevenosti tržišta građevinskim materijalom, te i na taj način utjecati na stabilizaciju cijena izgradnje.

3. Društvena sredstva za investiranje u komunalnu privredu povećat će se 1961. godine za oko 12%. Pored sredstava političkoteritorijalnih jedinica i privrednih organizacija za ove svrhe treba više koristiti kreditna sredstva republičkih fondova za izgradnju krupnih komunalnih objekata u većim gradovima i industrijskim centrima. Time, kao i drugim mjerama,

treba postići povoljniji odnos ovih ulaganja prema sredstvima koja se ulažu u stambenu izgradnju.

Očekuje se da će se u politici cijena komunalnih usluga izvršiti nužne korekcije koje bi poboljšale ekonomski položaj odgovarajućih poduzeća i ustanova.

4. Predviđenim promjenama u sistemu financiranja škola i drugih ustanova za obrazovanje kadrova, potrebno je u 1961. godini osigurati veća sredstva kako za njihove tekuće rashode, tako i za investicije. Veća sredstva za financiranje školstva treba osigurati i putem većeg učešća privrednih organizacija i samostalnih ustanova u osiguravanju potrebnih sredstava za osnovnu djelatnost škola za koje su one neposredno zainteresirane. Sredstva fondova iz kojih se financiraju investicije u školstvu trebalo bi povećati, imajući u vidu predviđeno povećanje opsega izgradnje u oblasti školstva u 1961. godini. Predviđenim sredstvima stvorit će se i povoljnija materijalna osnova za daljnji razvitak institucija u oblasti kulture, naročito onih čija djelatnost obuhvaća najšire slojeve stanovništva.

Društveni plan za 1961. godinu predviđa i daljnje povećanje sredstava za razvitak zdravstva, kao i socijalne zaštite.

5 Organi društvenog upravljanja u svim djelatnostima društvenog standarda treba da poklone veću pažnju što racionalnijem i štedljivijem korištenju raspoloživih sredstava, kako bi se postigli što bolji efekti u poboljšanju rada svih ovih službi. Uz racionalno korištenje sve većih sredstava za društveni standard, uz sve veći priliv školovanih kadrova i bolju organizaciju moguće je postići i uspješnije rješavanje opsežnih zadataka, čijem će se rješenjem bolje zadovoljiti potreba stanovništva.

Glava V

BUDŽETI

1. Predviđeno povećanje privredne aktivnosti u 1961. godini, potrebe daljnjeg razvitka službi društvenog standarda i ostalih javnih službi, nove obaveze koje nastaju za budžet uslijed provođenja propisa o povećanju plaća i invalidskih prinadležnosti, kao i djelovanje izmjena u deviznom i vanjskotrgovinskom sistemu, prouzrokuju daljnji porast budžetskih rashoda.

Predviđa se da će se porast ukupnih budžetskih rashoda, ne računajući promjene nastale u obračunu iz poslovanja sa inozemstvom, kretati do 13,3% — u odnosu na rashode ostvarene u 1960. godini.

Pored povećanja sredstava namijenjenih pokriću obaveza koje proistječu iz primjene novih deviznih propisa i novih propisa o plaćama i invalidninama, osnovni dio povećanja treba upotrijebiti za razvitak službi društvenog standarda, a u prvom redu za razvitak školstva i zdravstvene zaštite.

Povećanje rashoda u državnoj upravi trebalo bi ograničiti na najnužniju mjeru. Poboljšanje kvaliteta rada u upravnim službama potrebno je tražiti u njihovoj boljoj i racionalnijoj organizaciji. U vezi s tim, državni organi i samostalne ustanove obratit će veću pažnju pitanjima usavršavanja organizacije rada, štednji i svrsishodnijem trošenju budžetskih sredstava.

2. Rashodi saveznog budžeta povećavaju se od 445,5 milijardi u 1960. godini — na 555,4 milijarde dinara u 1961. godini. Bez promjena nastalih u obračunu iz poslovanja sa inozemstvom, rashodi saveznog budžeta povećavaju se za oko 12% — u odnosu na 1960. godinu.

3. Ukupni rashodi za narodnu obranu (osobni i materijalni rashodi, rashodi za izgradnju saobraćajnica, sa rashodima za investicije za vojnu industriju koje se financiraju iz Općeg investicionog fonda) iznosit će 242 milijarde dinara prema 210,7 milijardi dinara, koliko će se utrošiti 1960. godine. Učešće ukupnih rashoda narodne obrane u nacionalnom dohotku 1961. godine iznosit će 7,9%, tj. isto toliko koliko i 1960. godine.

4. U saveznom budžetu utvrđuju se dotacije narodnim republikama u iznosu od 23.725 milijuna za pokriće njihovih redovnih rashoda. Osim toga, predviđen je iznos od 6.000 milijuna iz kojeg će se dati posebne dotacije za provođenje Zakona o budžetima i financiranju samostalnih ustanova NR Bosni i Hercegovini, NR Makedoniji, NR Crnoj Gori i Autonomnoj Kosovsko-Metohijskoj Oblasti.

Glava VI

DRUŠTVENE REZERVE

1. Radi osiguranja planiranog razvitka, otklanjanja eventualnih odstupanja i neravnomjernosti u izvršenju plana i stvaranja stabilnijih odnosa na tržištu, Savezni društveni plan za 1961. godinu predviđa formiranje odgovarajućih rezervi.

2. Pored toga što se računa sa značajnim ulaganjima u redovno povećanje obrtnih sredstava privrede, predviđa se, da se, iz sredstava koja će se za tu svrhu posebno osigurati, dalje povećavaju zalihe reprodukcionih materijala i druge robe, i na taj način djeluje na stabilizaciju tržišta, uspostavljanje povoljnijih odnosa među cijenama, urednije snabdijevanje proizvodnje potrebnim sirovinama i elastičniji režim u razmjeni sa inozemstvom.

3. Iz sredstava koja prema postojećim propisima i odredbama ovog plana pripadaju federaciji, predviđa se formiranje privredne rezerve federacije u iznosu od 50 milijardi dinara. Ova sredstva mogu se upotrijebiti za popunjavanje deficita federacije, ukoliko se pojedini prihodi ne bi ostvarili u planiranom iznosu, za povećanje materijalnih rezervi, kao i za nužne intervencije u svrhu osiguravanja stabilnosti privrednih kretanja i potpunijeg ostvarivanja zadataka ovog plana.

4. Potrebno je da se i prilikom sastavljanja planova i budžeta političkoteritorijalnih jedinica i njihovih organa i ustanova predvide odgovarajuće rezerve kojima bi se osiguralo stabilnije ostvarivanje planskih zadataka u toku godine.

Glava VII

PRIVREDNI ODNOSI SA INOZEMSTVOM

1. Savezni društveni plan za 1961. godinu predviđa daljnje proširivanje privredne suradnje sa inozemstvom i to:

1) porast izvoza industrijskih proizvoda, prvenstveno proizvoda brodogradnje i metalne industrije, zatim elektroindustrije, drvne industrije i obojene metalurgije;

2) promjenu strukture poljoprivrednog izvoza, tj. smanjenje učešća ratarskih proizvoda i povećanje učešća stočarskih i drugih proizvoda, zbog slabije ratarske proizvodnje u 1960. godini i daljnjeg porasta stočarske proizvodnje;

3) zadržavanje redovnog uvoza približno na nivou iz prethodne godine;

4) porast nerobnih prihoda, naročito od pomorskog saobraćaja i inozemnog turističkog prometa;

5) zaključivanje novih kreditnih aranžmana za financiranje uvoza opreme i ostalih proizvoda, kao i povećanje sredstava za kreditiranje našeg industrijskog izvoza;

6) proširenje tehničke i proizvodne suradnje sa inozemstvom.

2. U 1961. godini provest će se izmjene u deviznom i vanjskotrgovinskom sistemu, u svrhu njegovog usklađivanja sa osnovnim principima na kojima se zasniva naš sistem privređivanja. Ove promjene treba da pridonesu adekvatnijem uključivanju naše privrede u međunarodnu podjelu rada i stvaranju povoljnijih uvjeta za razvitak naših privrednih odnosa sa inozemstvom.

U svrhu nesmetanog razvitka privrede i ostvarivanja očekivanih povoljnih efekata od izmjena u vanjskotrgovinskom i deviznom sistemu, bit će po-

trebno da privredne organizacije i drugi organi u svom djelokrugu poduzimaju mjere koje će pridonijeti povećanju izvoza i racionalnijem uvozu. Između ostalog, potrebno je da se privredne organizacije orijentiraju na unapređenje proizvodnje, smanjivanje troškova proizvodnje, poboljšavanje asortimana i kvaliteta proizvoda, naročito onih koji su namijenjeni izvozu.

Pored toga, proces prilagođavanja privrede novim uvjetima poslovanja bit će usmjeravan i potpomagan mjerama kreditne politike i odgovarajućim instrumentima vanjskotrgovinskog režima. U svrhu stabilizacije privrednog kretanja bit će neophodno da se u idućoj godini stvore nužne devizne rezerve, kao i da se dodatnim uvozom normalizira stanje zaliha uvoznih reprodukcionih materijala.

3. Predviđeno povećanje izvoza ispoređeno sa prethodnim godinama pokazuje slijedeće odnose:

— u milijardama dinara
— po zvaničnom tečaju

	1959.	1960.	1961.	1960. / 1959.	1961. / 1960.
Ukupni izvoz	143,0	167,0	181,0	116,8	108,4
Izvoz industrijskih proizvoda	108,1	123,2	136,7	114,0	111,0
Izvoz poljoprivrednih proizvoda	30,9	40,1	40,2	129,8	100,1
Izvoz proizvoda šumarstva	4,0	3,7	4,1	92,5	110,8

4. Cijelo povećanje robnog izvoza u 1961. godini treba da osigura industrija, pošto se predviđa da će se poljoprivredni izvoz zadržati na prošlogodišnjem nivou.

5. Predvida se da redovni uvoz reprodukcionog materijala ostane uglavnom na nivou ostvarenom u 1960. godini, kada je bio povećan za 23%. Na osnovu porasta domaće proizvodnje izvjesnih reprodukcionih materijala moći će se uštede u platnoj bilanci stvorene smanjenjem uvoza upotrijebiti za povećanje uvoza ostalih neophodnih reprodukcionih materijala. Pored toga, u svrhu normaliziranja stanja zaliha i tržišta uvoznih proizvoda, predviđaju se, u skladu s potrebama koje će se pojaviti kao posljedica provođenja promjena u deviznom i vanjskotrgovinskom sistemu, značajniji iznosi dopunskih sredstava za uvoz, prvenstveno reprodukcionih materijala.

Računa se s daljnjim smanjenjem uvoza nekih osnovnih proizvoda prehrane, dok će ukupni uvoz robe namijenjene širokoj potrošnji biti povećan.

Predviđa se izvjesno povećanje uvoza opreme, pri čemu treba voditi računa da ovaj uvoz bude usklađen s domaćom proizvodnjom opreme.

6. Računa se sa izvjesnim povećanjem aktive iz nerobnog prometa, kao rezultatom porasta nerobnih prihoda od oko 45,3 milijardi u 1960. na oko 50,5 milijardi u 1961. godini i nerobnih rashoda od oko 23,6 na oko 27,2 milijardi dinara. Porast nerobnih prihoda treba osigurati povećanjem kapaciteta trgovačke mornarice, unapređenjem inozemnog turističkog prometa i tranzitnog saobraćaja i porastom opsega trgovinskih usluga.

Glava VIII

TRŽIŠTE I CIJENE

1. Predviđeni razvitak proizvodnje i potrošnje omogućava nastavljanje procesa usklađivanja međusobnih odnosa cijena, naročito tamo gdje su dispariteti još uvijek naglašeni, te otežavaju ekonomski položaj pojedinih grana i oblasti privrede i predstavljaju smetnju za uspješni razvitak proizvodnje. Istovremeno ovaj proces treba da bude usaglašen s materijalnim mogućnostima koje proizlaze iz predviđenog porasta društvenog proizvoda i njegove raspodjele u 1961. godini, pa da se na taj način osigura što veća opća privredna stabilnost.

2. Što stabilniji odnosi na tržištu preduvjet su za izvršenje osnovnih zadataka u privrednom razvitku u 1961. godini koji se postavljaju ovim planom.

Predviđeni razvitak proizvodnje i potrošnje u planiranim proporcijama pruža uvjete za poboljšanje snabdjevenosti tržišta, a u vezi s tim i za punije usklađivanje tržišnih odnosa. Za stabilnost tržišta od naročitog je značaja:

1) da se ostvare planirani opseg i struktura proizvodnje i uvoza, što će omogućiti formiranje raspoloživih robnih fondova potrebnih za predviđeno povećanje pojedinih oblika potrošnje;

2) da se struktura proizvodnje prilagođava promjenama u strukturi potrošnje i da se osigura odgovarajuće povećanje i popunjavanje zaliha i rezervi;

3) da se kreditnim mehanizmom osigura usmjeravanje pojedinih oblika potrošnje u skladu s ovim planom;

4) da se očuva planirani nivo svih oblika potrošnje, naročito investicione i budžetske, kao i da se osobni dohoci u privredi što više usklade s porastom produktivnosti rada.

3. Stabilni razvitak odnosa na tržištu treba osiguravati, prije svega, mjerama ekonomskog karaktera, usmjeravanjem proizvodnje i pojedinih oblika potrošnje. Potrebno je, međutim, ostvarivati stalni uvid u kretanja na tržištu i u slučaju potrebe mjerama društvene kontrole suzbijati one pojave koje mogu narušiti ostvarenje osnovnih zadataka predviđenih ovim planom.

4. Treba i dalje otklanjati one smetnje u organizaciji robnog prometa koje mogu izazvati nestabilnost na tržištu i neopravdani porast cijena. Općinski i kotarski narodni odbori treba da poklone punu pažnju poboljšanju organizacije robne razmjene. Radi toga potrebno je povećati ulaganja u materijalno tehničko opremanje i modernizirање privrednih organizacija koje se bave prometom robe i snabdijevanjem.

Glava IX

KADROVI, ZAPOSLENOST I PRODUKTIVNOST RADA

1. U skladu sa Rezolucijom Savezne narodne skupštine o obrazovanju stručnih kadrova, u 1961. godini nastavit će se poduzete mjere za daljnje usklađivanje rada ustanova za obrazovanje kadrova sa potrebama privrede i društvenih službi. Pri ispunjavanju ovih zadataka potrebno je osigurati što punije angažiranje i suradnju privrednih organizacija, ustanova i javnih službi, državnih organa i drugih faktora zainteresiranih za obrazovanje stručnih kadrova.

2. Radi poboljšanja i daljnjeg povećanja materijalne osnove za obrazovanje stručnih kadrova, nastavit će se sa proširivanjem postojećih i izgradnjom novih škola i drugih ustanova za obrazovanje i odgoj. Mrežu i kapacitete ovih ustanova kao i ostale uvjete za obrazovanje i daljnje usavršavanje stručnih kadrova treba što više prilagođavati potrebama privrede i javnih službi. Posebnu pažnju treba posvetiti što boljem opremanju neophodnim nastavnim sredstvima ustanova za obrazovanje.

3. U godini 1961. treba i dalje nastaviti sa poduzimanjem mjera za što potpunije ostvarivanje osnovnog osmogodišnjeg školovanja i time stvoriti potrebne uvjete za daljnje stručno obrazovanje kadrova. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti razvitku mreže osnovnih škola, kao i poboljšanju uvjeta za rad tih škola u gradovima i industrijskim centrima.

4. Brz porast produktivnosti rada jedan je od osnovnih preduvjeta za daljnji uspješni privredni razvitak. U tom smislu ostvarenje predviđene raspodjele društvenog proizvoda i nacionalnog dohotka, porast

realne potrošnje stanovništva i realnih plaća zavisit će u velikoj mjeri od porasta produktivnosti rada.

Mjereno društvenim proizvodom na jednog zaposlenog, u 1961. godini predviđa se porast produktivnosti rada u društvenom sektoru privrede za oko 5,2%, a u industriji i rudarstvu za oko 7%.

Privredne organizacije treba i dalje da primjenjuju sistematski mjere za povećanje produktivnosti rada. U tom pravcu od naročitog je značaja da se i dalje usavršava sistem raspodjele osobnih dohodaka po kompleksnom učinku, poboljšava kvalifikaciona struktura zaposlenih, kao i da se poboljšavaju uvjeti života trudbenika. U svojim planovima privredne organizacije treba da poklone punu pažnju uspostavljanju što racionalnijeg odnosa između porasta proizvodnje, zaposlenosti i produktivnosti. Sredstva fondova privrednih organizacija za investicije treba koristiti naročito za ona ulaganja koja omogućuju racionalizaciju procesa proizvodnje i povećanje produktivnosti rada.

5. Godine 1961. predviđa se povećanje zaposlenosti u društvenom sektoru za oko 200.000 osoba. Time će biti moguće ostvariti predviđeni porast proizvodnje uz istodobno povećanje produktivnosti rada. Takav porast zaposlenosti u nepoljoprivrednim djelatnostima omogućava da se u 1961. godini nastavi proces mijenjanja ekonomske strukture stanovništva.

TREĆI DIO

RAZVITAK POJEDINIH PRIVREDNIH OBLASTI

Glava X

INDUSTRIJA

1. Predviđa se da će porast fizičkog opsega industrijske proizvodnje u 1961. godini iznositi oko 12% — u odnosu na 1960. godinu.

Očekuje se da kretanje fizičkog opsega proizvodnje po pojedinim industrijskim granama bude ovakvo:

	1960.[1] / 1959.	1961. / 1960.[1]
Proizvodnja elektroenergije	109	112
Proizvodnja i prerada ugljena	107	108
Proizvodnja i prerada nafte	130	127
Crna metalurgija	114	108
Obojena metalurgija	106	112
Proizvodnja i prerada nemetala	115	111
Metalna industrija	123	110
Elektroindustrija	123	115
Kemijska industrija	112	114
Industrija građevinskog materijala	117	116
Drvna industrija	118	115
Industrija papira	115	132
Tekstilna industrija	117	115
Industrija kože i obuće	119	111
Industrija gume	129	118
Prehrambena industrija	117	109
Grafička industrija	117	119
Industrija duhana	101	79
Ukupno:	116	112

2. Očekivani porast industrijske proizvodnje u 1961. godini zasniva se uglavnom na:

1) ostvarenim proširenjima postojećih kapaciteta u čitavom nizu industrijskih djelatnosti, kao i u puštanju u pogon novih kapaciteta tokom 1960. godine, i to naročito u elektroprivredi, proizvodnji nafte, industriji nemetala i u kemijskoj industriji;

2) još jačem angažiranju kapaciteta vojne industrije u proizvodnji za potrebe tržišta;

3) daljnjem korištenju rezervi u postojećim kapacitetima i porastu produktivnosti rada;

4) odgovarajućoj snabdjevenosti osnovnim sirovinama, reprodukcionim materijalom i električnom energijom. U osiguranju industrije sirovinama i reprodukcionim materijalom, a naročito dijelovima za sklapanje, računa se sa učinkom propisanih mjera koje će trošenje deficitarnog materijala ograničiti na okvire planskih proporcija.

3. Industrijska proizvodnja treba se prije svega orijentirati na maksimalnu proizvodnju sirovina i reprodukcionog materijala. Pri tome metaloprerađivačka industrija i elektroindustrija naročito će koristiti mogućnosti povećanja proizvodnje reprodukcionog materijala i dijelova sa ugrađivanje, koristeći se u najvećoj mjeri prednostima koje pruža proizvodna kooperacija.

Radi što boljeg materijalnog osiguranja industrijske proizvodnje, treba ekonomskim mjerama i tehničkim propisima stimulirati industrijsku proizvodnju na najštedljivije korištenje sirovina i reprodukcionog materijala i na intenzivnije skupljanje otpadaka i njihovo bolje korištenje.

S obzirom na relativno zaostajanje u tehničkoj opremljenosti i efikasnosti privređivanja u rudarstvu, a naročito u proizvodnji ugljena i nemetalnih sirovina, treba odgovarajućim mjerama stvoriti uvjete za rentabilnije poslovanje, veću sigurnost u radu, modernizaciju i proširenje njihovih kapaciteta.

Unapređenjem proizvodnih postupaka uz odgovarajuće sniženje troškova proizvodnje, zatim modernizacijom asortimana, treba proizvodnju opreme uskladiti sa potrebama tržišta.

4. Računa se sa takvim razvojem industrijske proizvodnje po osnovnim proizvodnim kompleksima:

	1960. / 1959.	1961. / 1960.
Energetika	110	112
Proizvodnja opreme i trajnih potrošnih dobara	122	111
Osnovni metali	110	110
Kemijska industrija	112	114
Industrijska prerada poljoprivrednih proizvoda	114	105
Industrijska prerada drveta	118	117
Industrija građevinskog materijala i nemetala	117	113
Industrija odjeće i obuće	118	115

U okviru takvog porasta industrijske proizvodnje ocjenjuje se da će kretanje proizvodnje nekih važnijih proizvoda biti ovakvo:

	Jed. mjere	Proizvedeno 1959	Prognoza za 1960.	Plan 1961.
Energetika				
Elektroenergija	GWh	8.106	8 800	9.900
Ugljen	000 t	21.107	22.900	25 000
Sirova nafta	„	592	900	1.300
Derivati nafte	„	1.170	1.215	1.270
Proizvodnja opreme i trajnih potrošnih dobara				
Rotacioni strojevi	tona	5.754	8.300	8.800
Transformatori	„	7.956	9.500	11.000
Kablovi i vodiči	„	45.961	56.500	61.000
Pomorski brodovi (isporuke)	BRT	172.000	186.898[1]	300.600[2]
Riječni brodovi	t. nos.	60.000	68.000	70.000
Kamioni i autobusi	kom.	4.227	5.750	6.300
Automobili	„	4.431	12.000	14.000

[1]) Procjena izvršenja.

[1]) Nivo radova 220.000 BRT
[2]) Nivo radova 240.000 BRT

	Jed. mjere	Proizvedeno 1959.	Prognoza za 1960.	Plan 1961.
Motocikli	„	24.530	40.000	50.000
Električni aparati za domaćinstvo	tona	7.903	10.070	11.350
Radio-prijemnici	kom.	250.153	240.000	250.000
Televizori	„	5.423	15.000	30.000
Osnovni metali i metalni poluproizvodi				
Sirovi čelik	000 t	1.299	1.450	1.550
Čelični proizvodi	„	906	1.040	1.120
Bakar[1])	tona	35.251	35.300	42.000
Aluminij	„	19.245	23.000	27.000
Odljevci	000 t	193	240	286
Otkivci i otpresci	„	16	19	24
Proizvodi za ugrađivanje	„	99	112	127,5
Kemijska industrija				
Sumporna kiselina	000 t	128	145	360
Umjetna gnojiva	„	319	280	800
Umjetne mase	„	13	14	16
Viskozna i sintetična vlakna	„	19,5	21,9	22
Industrijska prerada poljoprivrednih proizvoda				
Šećer	tona	234.037[2])	278.000[2])	350.000
Konzerve mesa	„	23.780	30.000	36.000
Konzerve voća i povrća	„	40.776	49.000	54.700
Biljne masnoće	„	67.295	73.000	80.000
Koncentrirana stočna hrana	„	59.021	90.000	120.000
Industrijska prerada drveta				
Rezana građa — ukupno	000 m³	2.140	2.271	2.435
Šper-ploče i panel-ploče	„	84	108	144
Lesonit i iverice	000 t	32	41	70,4
Celuloza i drvenjača	„	161	197	238
Roto-papir	„	29	30,3	34,0
Ostali papiri i karton	„	128,6	147	212,2
Industrija građevinskog materijala				
Cement	000 t	2.220	2.400	2.600
Ravno staklo	000 m²	5.713	7.300	9.000
Materijali za zidove i ispunu	(svedeno na norm. format) mil. kom.	1.082	1.200	1.450
Proizvodnja odjeće i obuće				
Sve vrste tkanina	000 m²	283.967	319.730	363.500
Obuća (kožna, gumena i zanatske proizvodnje)	000 pari	30.210	34.750	37.200

[1]) Sa starim bakrom. U 1961. godini stari bakar iznosi 6.000 t.

[2]) Kalendarske godine. Proizvodnja iz berbe 1960. godine iznosi 260.000 tona.

5. Raspoložive količine primarnih sirovina domaćeg porijekla za industriju bit će u 1961. godini za blizu 12% više od odgovarajućih količina u 1960. godini. Pri tome je došao do izražaja usporeni porast snabdjevenosti odgovarajućom domaćom rudom željeza, što se odražava u povećanju uvoza.

Predviđa se da će primarne sirovine domaćeg porijekla za industrijsku reprodukciju ovako porasti:

— u milijardama dinara
— cijene iz 1959. godine

	1959.	1960.	1961.	1961./1960.
Hidroenergija	23,2	27,4	29,2	107
Sirovina iz rudarstva	79,3	92,0	107,8	117
Od toga:				
Energetske sirovine	49,2	58,5	70,2	120
Željezna ruda	5,0	5,4	5,5	102
Ostale rude metala	17,3	17,5	20,0	114
Nemetalne sirovine	7,8	10,6	12,1	114
Sirovine iz poljoprivrede	113,5	145,9	162,0	111
Sirovine iz šumarstva	55,0	61,5	65,5	107
Ukupno:	271,0	326,8	364,5	111,5

6. Izvoz industrijskih proizvoda porast će 1961. godine za 11% — u odnosu na prethodnu godinu.

S obzirom na provođenje promjena u deviznom i vanjskotrgovinskom sistemu, a radi osiguranja predviđenog opsega izvoza, bit će potrebno da poduzeća izvrše najveće napore u pravcu smanjenja troškova proizvodnje, poboljšanja asortimana i kvaliteta proizvoda. O tome treba voditi računa naročito u metaloprerađivačkoj industriji, elektroindustriji, brodogradnji, proizvodnji finalnih drvnih proizvoda, kemijskoj prerađivačkoj industriji i prehrambenoj industriji.

7. U 1961. godini investiciona ulaganja treba orijentirati, prije svega, na dovršavanje već započetih objekata energetike, objekata za proizvodnju dušičnih gnojiva i superfosfata, šećerana, tvornica celuloze i papira, rudnika i topionice bakra, industrije građevinskog materijala i tekstilne industrije.

Nova investiciona ulaganja u 1961. godini treba prvenstveno usmjeriti na onu izgradnju koja će omogućiti povećanje proizvodnje reprodukcionog materijala i energetike. To se odnosi naročito na izgradnju kapaciteta u crnoj i obojenoj metalurgiji, u preradi nafte, u proizvodnji plastičnih masa, cementa, dijelova za ugrađivanje u metalnoj i elektroindustriji, kao i odgovarajućih energetskih kapaciteta. Osobito težište treba pri tome da bude na modernizaciji postojećih kapaciteta uvođenjem suvremenih i visokoproduktivnih tehnoloških postupaka.

Predviđa se da će se nova investiciona ulaganja koristiti u mnogo većoj mjeri za investicije u privredno nerazvijenim područjima i kotarima.

Pored toga, treba i dalje nastaviti proces rekonstrukcije postojećih kapaciteta, i to naročito uvođenjem modernih proizvodnih postupaka uz primjenu odgovarajuće automatizacije.

8. Modernizacija tehnoloških postupaka i unapređenje asortimana proizvoda treba da se zasniva na najnovijim dostignućima nauke i tehnike. U tu svrhu treba u privrednim organizacijama proširivati istraživačke, konstrukcione i tehnološko-projektantske ustanove.

Glava XI

GRAĐEVINARSTVO

1. U oblasti građevinarstva predviđa se za 1961. godinu povećanje fizičkog opsega izgradnje za oko 8% — u odnosu na 1960. godinu,

2. Za izvršenje planiranog opsega građevinskih radova, predviđaju se za 1961. godinu u oblasti građevinarstva investiciona bruto ulaganja u iznosu od 21 milijarde dinara. Od ovih sredstava iznos od oko 19 milijardi dinara upotrijebit će se za nabavku građevinske mehanizacije i transportnih sredstava.

Razvitak kapaciteta za završne građevinske radove zaostaje za povećanim opsegom radova, što usporava i poskupljuje izgradnju objekata društvenog standarda. Zbog toga je potrebno da narodni odbori, građevinske i građevinsko-zanatske privredne organizacije i odnosne ustanove obrate naročitu pažnju što bržem razvitku ovih kapaciteta.

Dosadašnja dinamika završavanja objekata društvenog standarda u toku godine ukazuje na nedovoljno iskorištavanje kapaciteta za završne radove u toku prva tri tromesečja. Radi toga, za puno i racionalno korištenje ovih kapaciteta od presudnog je značaja takva organizacija radova koja će omogućiti njihovo ravnomjerno angažiranje u toku cijele godine.

3. Uz predviđeno povećanje mehanizacije sa poboljšanjem organizacije izvođenja radova a time i daljnje povećanje produktivnosti rada, očekuje se porast broja zaposlenih za oko 3,0% — u odnosu na broj zaposlenih u 1960. godini.

4. Da bi se izbjegli mogući zastoji zbog neusklađenosti dinamike proizvodnje sa dinamikom potrošnje, ili zbog nepravodobnog uvoza deficitarnih materijala, potrebno je pravodobno poduzeti odgovarajuće mjere za redovno snabdijevanje tržišta građevinskim i drugim materijalima za ugrađivanje.

5. Neophodno je ubrzati uvođenje tipizacije i standardizacije, radi lakše i punije primjene novih suvremenih metoda građenja. Zato treba sistematski organizirati izradu odgovarajućih standarda i tipskih projekata, naročito u oblasti visokogradnje i ubrzati primjenu novih i racionalnih materijala, elemenata i konstrukcija, otklanjajući odlučno smetnje koje stoje na putu takvom razvoju.

Glava XII

POLJOPRIVREDA

1. U poljoprivredi se očekuje daljnji porast fizičkog opsega poljoprivredne proizvodnje. U odnosu na vrlo povoljnu 1959. godinu, proizvodnja treba da se poveća za 8,5% —u odnosu na manje povoljnu 1960. (ocjena) za 15,1% a u odnosu na 1959—1960. godinu za 11,7%.

U okviru takvog kretanja ukupne poljoprivredne proizvodnje, za 1961. godinu predviđa se ovaj opseg proizvodnje po pojedinim granama:

	Indeksi za 1961. godinu		
	1959=100	1960=100 ocjena	1959—1960=100
Ratarstvo	104,4	115,6	109,7
Voćarstvo	95	154,9	147,8
Vinogradarstvo	120,2	134,6	127
Stočarstvo	118,3	109,3	113,7
Ribarstvo	133,3	108,1	121,2
Prerada	94,8	119	105,6

U odnosu na prosjek 1959/60. godine, do najvećeg porasta treba da dođe u stočarstvu (izuzimajući voćarstvo i vinogradarstvo, čiji je visok porast vezan za vrlo nisku proizvodnju u 1960. godini), što je nesumnjivo važno za daljnju intenzifikaciju i stabilizaciju poljoprivredne proizvodnje. Za povećanje stočarstva i stočarske proizvodnje postoje odgovarajući uvjeti pošto je u prethodnim godinama povećavan stočni fond i proširivana krmna baza.

Društveni proizvod poljoprivrede pokazuje slijedeće kretanje (u milijardama dinara, cijene iz 1959 godine):

1959.	1960.	1961.	1960./1959.	1961./1960.
712	617	717	86,7	116,2

U 1961. godini očekuje se ovo povećanje važnijih proizvoda:

	— u 000 tona			
	1959.	1960. ocjena	1959/60.	1961.
Pšenica i raž	4.395	3.800	4.100	4.300
Kukuruz	6.670	5.500	6.100	7.000
Šećerna repa	2.420	2.000	2.200	2.600
Suncokret	114	110	112	120
Meso — ukupno	577	650	612	720
Mlijeko	2.450	2.650	2.550	2.900
Jaja (u mil. kom.)	1.527	1.700	1.600	1.900
Suhe šljive	54	15	35	55

Pored povećanja proizvodnje navedenih proizvoda, u 1961. godini pred poljoprivredno-prerađivačke organizacije postavlja se kao slijedeći zadatak da prošire i povećaju proizvodnju ranog povrća, industrijskog bilja (naročito soje) i krmnog bilja.

S obzirom na slabiji rod u 1960. godini treba u 1961. godini očekivati znatno povećanje proizvodnje voća, a naročito grožđa. Ovo treba očekivati i s obzirom na to što će u 1961. godini stići na rod i dio plantažnih vinograda podignutih u prethodnom periodu.

U povećanju poljoprivredne proizvodnje u 1961. godini posebno mjesto imat će i dalje društveni sektor (krupna društvena gospodarstva i kooperacija). Udio krupnih društvenih gospodarstava (poljoprivredna dobra, seljačke radne zadruge, ekonomije općih zemljoradničkih zadruga) u ukupnom fizičkom opsegu poljoprivredne proizvodnje treba da se popne od 14,1% u 1960. godini na 15,9% u 1961. godini.

Predviđeni porast poljoprivredne proizvodnje treba da osigura daljnje povećanje i poboljšanje prehrane stanovništva i bolje korištenje postojećih i proširenih kapaciteta poljoprivredno-prerađivačke industrije.

2. Predviđeni porast poljoprivredne proizvodnje i zalihe prenesene iz prethodnih godina treba da omoguće izvoz poljoprivrednih proizvoda na nivou izvoza u 1960. godini. Ukupna vrijednost poljoprivrednog izvoza (zajedno sa poljoprivredno-prerađivačkom industrijom) iznosit će 1961. godine oko 62,6 milijarde dinara. U 1961. godini treba naročito očekivati znatan porast izvoza stočnih proizvoda. Izvoz proizvoda stočarstva u 1961. godini povećao bi se na 22,5 milijarde — prema 16,4 milijardi u 1960. godini.

Uvoz reprodukcionog materijala i priplodne stoke, u iznosu od 11,5 milijardi dinara treba da bude ispod nivoa uvoza u 1960. godini, i to naročito zahvaljujući povećanoj domaćoj proizvodnji umjetnih gnojiva, sredstava za zaštitu bilja i dr.

Uvoz stočne hrane i antibiotika, u iznosu od 2 milijarde dinara, treba da omogući kvalitetniju pre-

hranu stoke i bolje korištenje postojeće stočne hrane. Uvezena stočna hrana i antibiotici, isto tako, treba da omoguće i pripremanje kvalitetnije stočne hrane u domaćim tvornicama.

Uvoz poljoprivrednih strojeva smanjit će se na 3,5 milijarde u 1961. godini — prema 5,5 milijardi u 1960. godini. U 1961. godini uglavnom će se uvoziti oni poljoprivredni strojevi koje domaća industrija još ne proizvodi (traktori jačine 65 KS, berači kukuruza, kombajni za šećernu repu, krmno bilje i dr.), kao i oprema koja treba da omogući kompleksnu mehanizaciju na većim poljoprivrednim dobrima.

U svrhu ostvarenja predviđenog opsega poljoprivredne proizvodnje i daljnje modernizacije procesa proizvodnje većeg broja ratarskih kultura, poljoprivrednim organizacijama stavit će se na raspolaganje sredstva za kupnju 7.000 traktora (uz odgovarajući broj priključnih strojeva) i oko 2.600 raznih kombajna (1.600 za žitarice). Prema tome, krajem 1961. godine na društvenom sektoru poljoprivrede treba da rade oko 38.000 traktora i oko 5.500 kombajna za žitarice.

Potrošnja umjetnih gnojiva treba da se poveća na oko 1,500.000 t — prema utrošku od 1,137.000 t u 1959. godini i procjeni utroška od 1,200.000 t u 1960. godini. Potrošnja po hektaru obradive površine povećala bi se na 150 kg. — prema 114 kg u 1959. godini i 120 kg u 1960. godini.

Potrošnja sredstava za zaštitu bilja povećat će se od sadašnjih 34.500 t na oko 36.000 t, a povećanje se uglavnom odnosi na najsuvremenija sredstva koja daju povoljnije rezultate u suzbijanju biljnih bolesti, štetočinja i korova.

Iz domaće proizvodnje i iz uvoza za proizvodnju u 1961. godini osigurat će se znatno veće količine kvalitetnog i selekcionog sjemena i sadnog materijala, potrebnog za podizanje intenzivnih voćnjaka i vinograda.

3. Započeti proces intenzivnih ulaganja u poljoprivredu nastavit će se i u 1961. godini.

Ukupne investicije u poljoprivredi iznosit će u 1961. godini oko 115 milijardi dinara, što u odnosu na ulaganja u 1960. godini predstavlja povećanje od 4,5%.

Ulaganja u vodoprivredu, u iznosu od 5 milijardi dinara, treba da budu na nivou ulaganja u 1960. godini.

Struktura predviđenih ulaganja u skladu je sa postavljenim proizvodnim zadacima u pogledu povećanja ukupne poljoprivredne proizvodnje i pojedinih grana.

U okviru predviđenih ukupnih investicija, iz Općeg investicionog fonda upotrijebit će se za investicije u oblasti poljoprivrede 62 milijarde dinara, što je na nivou procijenjenog utroška u 1960. godini.

Ulaganja u poljoprivredu iz ostalih izvora financiranja (investicioni fondovi narodnih republika i narodnih odbora, fondovi poljoprivrednih organizacija, amortizacioni i ostali fondovi i budžeti) u 1961. godini treba da budu na nivou od 53 milijarde dinara, što u odnosu na procjenu realizacije u 1960. godini — u iznosu od oko 47 milijardi dinara, predstavlja povećanje od 12,8%.

Kooperacija zadružnih organizacija sa individualnim proizvođačima treba da se proširi u odgovarajućem omjeru i da obuhvati ne samo veći broj individualnih proizvođača, nego i veći broj poljoprivrednih proizvoda.

Glava XIII

ŠUMARSTVO

1. Polazeći od ciljeva i pravaca razvitka postavljenih za period od 1961. do 1965. godine, u 1961. godini treba da dođe do daljnjeg povećavanja šumske proizvodnje, uz proširenu primjenu suvremenih metoda gajenja šuma i jačanje tehničke baze šumartva. Predviđene investicije, pretvaranje šumskih gospodarstava u privredne organizacije i druge mjere omogućit će da se u 1961. godini prošire:

1) svi radovi na unapređivanju očuvanih šuma, naročito njihovo obogaćivanje unošenjem četinara, topola i drugih ekonomičnih vrsta drveća;

2) meliorativni zahvati u degradiranim šumama i radovi na pretvaranju niskih šuma i šikara u produktivnije tipove šuma;

3) podizanje intenzivnih šumskih kultura i plantaža topola, četinara i drugih vrsta drveća velikog prirasta;

4) radovi na zaštiti šuma od požara, insekata i drugih stihijskih sila;

5) radovi na utvrđivanju stanja šumskog fonda putem redovne inventarizacije (uređivanja) i mjerenja prirasta šuma.

2. Sredstvima iz Općeg investicionog fonda i fondova političkoteritorijalnih jedinica, kao i sredstvima osnovnih organizacija šumarstva, treba u 1961. godini, prije svega, osigurati:

1) daljnje izgrađivanje šumskih komunikacija, naročito u šumama sa većim rezervama sječive drvne mase;

2) nabavku mehanizirane proizvodne opreme;

3) podizanje plantažnih i drugih nasada i šuma topola, četinara i ostalih vrsta šumskog drveća velikog prirasta.

3. Izgrađivanje stalnih šumskih puteva koji će stalno služiti i javnom saobraćaju, treba pomoći i iz budžeta i fondova za puteve narodnih republika, kotara i komuna, kao i iz sredstava zainteresiranih organizacija i ustanova.

Izgrađivanje komunikacija za unutrašnji šumski transport koje istodobno služe i gajenju šuma, može se i dalje vršiti na teret troškova redovnog održavanja šuma.

4. Da bi se osigurao napredak u racionalnom korištenju rezervi šumskog bogatstva i osigurao daljnji porast proizvodnje drveta za industrijsku preradu, bez bitnog proširivanja opsega sječa, šumska gospodarstva će u 1961. godini, paralelno sa prelaskom na redovnu šumsku eksploataciju, i dalje proširivati sječe uzgojnog karaktera; u istu svrhu treba i dalje raditi na proširivanju kooperativnih oblika proizvodnje naročito industrijskog drveta u sektoru individualnog šumskog vlasništva.

5. Dio prihoda ostvarenih sječom šuma individualnih vlasnika može se upotrijebiti za razvitak kooperacije i za financiranje javne šumske službe, odnosno nadzora nad gospodarenjem ovim šumama.

6. Predviđa se da će ukupna sječa šuma u 1961. godini biti oko 19,8 milijuna m³ bruto-mase — prema 19,2 milijuna m³ u prosjeku 1957/1960. godine. Pri tome će se samo u šumama općenarodne imovine u 1961. godini posjeći oko 13,1 milijuna m³ ili 66%, a u šumama privatnih vlasnika oko 6,7 milijuna m³ ili 34% od svih sječa.

Sječa šuma organizirana od socijalističkog sektora proizvodnje treba u 1961. godini dostići nivo od oko 11,0 milijuna m³, što, prema prosjeku 1957/60. predstavlja povećanje za oko 2,25 milijuna m³. Na taj način će učešće socijalističkog sektora u ukupnim sječama porasti od 45,6% u prosjeku 1957/60. na oko 55,5% u 1961. godini.

7. Sa povećanjem ukupnog opsega sječa i porastom učešća socijalističkog sektora u ukupnoj šumskoj eksploataciji, u 1961. godini treba da dođe i do poboljšanja strukture proizvodnje, odnosno do porasta učešća industrijskog na račun ogrjevnog i drugih kategorija drveta. Očekuje se da proizvodnja industrijskog drveta u 1961. godini dostigne 6,85 milijuna m³ — prema 6,40 milijuna m³ u 1960. godini i 5,58 milijuna m³ u 1959. godini. Time bi učešće industrijskog drveta u ukupnim sječama dostiglo 34,6% — prema 32,8% i 29,2% u prethodnim godinama.

8. Porast opsega sječa i promjene u strukturi proizvodnje koje se predviđaju za 1961. godinu odgovaraju predviđenom kretanju za period 1961—1965., tako da će se te godine od četinarske oblovine za rezanje sa oko 2,5 milijuna m³ postići predviđeno blago povećanje, dok bi lišćarska oblovina za rezanje i ljuštenje trebalo da poraste na oko 2,2 milijuna m³ — prema 1,7 milijuna m³ u prosjeku 1957/60. godine.

9. Kod drveta za kemijsku preradu očekuje se u 1961. godini proizvodnja od 2,1 milijuna m³, što je za oko 350 hiljada m³ ili 20% više nego u prosjeku 1957/60. godine. Pri tom celulozno drvo lišćara treba da poraste za 250 hiljada m³, celulozno drvo četinara za 50 hiljada m³ i drvo za destilaciju za 50 hiljada m³.

10. Proizvodnja i potrošnja jamskog drveta tesanih pragova i oble građe, sa oko 1,1 milijun m³, u 1961. godini ostat će približno na nivou iz prethodnih godina, čime bi bile podmirene potrebe u ovim sortimentima.

11. Predviđena proizvodnja ogrjevnog drveta u drvnoindustrijskim kombinatima i šumskim gospodarstvima, od oko 2,5 milijuna m³, zadržat će se u 1961. godini na nivou iz prethodnih godina, što pri znatnom povećanju sječa označava poboljšanje strukture proizvodnje odnosno pretvaranje ogrjevnog drveta u industrijsku sirovinu.

12. Narodne republike mogu u 1961. godini poduzimati mjere radi osiguranja pravilnog rasporeda i intenziteta sječa u šumama društvenog i individualnog vlasništva, da ne bi došlo do poremećaja u proizvodnji drveta za industrijsku preradu.

13. Da bi se osiguralo ostvarenje zadataka šumarstva predviđenih za 1961. godinu, neophodno je stvoriti nove uvjete rada u šumskoj proizvodnji i u gospodarenju šumama uopće. To će se, pored pretvaranja šumskih gospodarstava u privredne organizacije, postići i donošenjem novog zakona o šumama i propisa o ekonomskim, stručnim i tehničkim mjerama u upravljanju i gospodarenju šumama.

Glava XIV

SAOBRAĆAJ

1. Znatan porast industrijske proizvodnje i veliki opseg investicione izgradnje u 1960. godini povećali su potražnju saobraćajnih usluga i izazvali preopterećenje saobraćajnih kapaciteta i pored njihovog povećanja, a naročito u željezničkom saobraćaju. Porast opsega saobraćajnih usluga predviđen je stopom od 10,3%, a izvršen znatno većom stopom — od 16,3%, zahvaljujući iskorištavanju unutrašnjih rezervi svih grana saobraćaja.

Porast ukupnog opsega saobraćaja za 1961. godinu predviđa se stopom od 12,2%, u skladu sa planiranim porastom industrijske i poljoprivredne proizvodnje kao i građevinarstva i osobne potrošnje.

Predviđeni porast opsega saobraćajnih usluga osigurat će se u 1961. godini daljnjim proširenjem prijevoznih i drugih kapaciteta svih grana saobraćaja, a osobito jačim učešćem željezničkog i riječnog saobraćaja u prijevozima masovnih vrsta robe.

2. U skladu sa kretanjem privrede i strukturom proizvodnje i potrošnje u 1961. godini, s jedne strane, i mogućnostima proširenja saobraćajnih kapaciteta pojedinih grana saobraćaja, s druge strane, predviđa se ovakvo kretanje opsega i strukture saobraćajnih usluga:

	1959. / 1958.	1960. / 1959.	1961. / 1960.
Saobraćaj — ukupno	112,8	116,3	112,2
Od toga:			
Robni saobraćaj	115,5	118,2	113,3
Putnički saobraćaj	105,9	111,9	108,1
PTT usluge	108,7	111,7	112,7

Po granama saobraćaja predviđa se ovakvo kretanje opsega prijevoza:

	1959. / 1958.	1960. / 1959.	1961. / 1960.
Željeznički saobraćaj	106,3	111,0	107,9
Pomorski saobraćaj	123,3	125,9	117,3
Riječni saobraćaj	111,8	116,5	115,3
Zračni saobraćaj	131,0	132,2	118,9
Cestovni saobraćaj	145,7	127,4	122,0
Gradski saobraćaj	116,5	112,9	111,8

Potpunije zadovoljavanje naraslih potreba privrednih organizacija i stanovništva za prijevoz robe i putnika u unutrašnjem saobraćaju oslanjat će se i u 1961. godini na proširene mogućnosti svih grana saobraćaja. Značajnu ulogu u tom pogledu ima željeznički saobraćaj, gdje se, proširenjem voznog parka Diesel-lokomotivama i drugim vozilima u 1960. i u

1961. godini, računa s odgovarajućim povećanjem kapaciteta. Predviđa se da ostale grane saobraćaja svojim učešćem, a naročito cestovni saobraćaj izgradnjom puteva i proširenjem voznog parka, pridonesu da se, pored potpunijeg zadovoljavanja tražnje za saobraćajnim uslugama u izvjesnoj mjeri poboljša i kvalitet usluga.

Pomorski, željeznički i riječni, a u odgovarajućoj mjeri i cestovni saobraćaj, osigurat će u 1961. godini predviđeni opseg prijevoza iz vanjskotrgovinske razmjene naše zemlje.

Dinamika ubrzanog ulaganja i razvitka poštansko-telegrafsko-telefonskog saobraćaja omogućuje u 1961. godini daljnje proširenje opsega i poboljšanje kvaliteta usluga.

3. U okviru mjera usmjerenih na postepeno otklanjanje disparitета između cijena, a radi boljeg usklađivanja rada i razvitka saobraćajnih grana i ekonomičnijeg korištenja transportnih sredstava, predviđa se daljnje provođenje reforme sistema transportnih tarifa i izmjene nivoa tarifskih stavova za prijevoz robe i putnika.

Predviđene izmjene pridonijet će stvaranju boljih materijalnih uvjeta za poslovanje transportnih privrednih organizacija, kao baze za brži i puniji razvitak radničkog samoupravljanja i proširenje sistema samofinanciranja u oblasti saobraćaja.

4. Dosadašnja kao i predviđena ulaganja za 1961. godinu u rekonstrukcije i racionalizaciju saobraćaja, provođenje reorganizacije u svim granama, a naročito u željezničkom i poštansko-telegrafsko-telefonskom saobraćaju, kao i uvođenje stimulativnijeg sistema raspodjele dohotka omogućit će povećanje produktivnosti rada u saobraćaju u prosjeku za 8,9% — na bazi dohotka po jednom zaposlenom.

Pri tome se ocjenjuje da će se zaposlenost u svim granama saobraćaja u prosjeku povećati za 4,5%, ili za blizu 11.000 osoba. Ovakav odnos u povećanju zaposlenosti i produktivnosti pri porastu fizičkog opsega saobraćaja za 12,2% omogućen je relativno manjim porastom materijalnih troškova kao rezultatom racionalizacije i modernizacije saobraćaja.

5. Radi ostvarenja predviđenog razvitka saobraćaja i izvršenja opsega i strukture saobraćajnih usluga, treba u 1961. godini investirati 163 milijarde dinara, što predstavlja povećanje investicija za 6,5% — u odnosu na investicije u 1960. godini.

Po granama saobraćaja predviđa se ovakvo kretanje opsega investicija:

— u milijardama dinara

	1959.	1960.	1961.	1960. / 1959.	1961. / 1960.
Saobraćaj — ukupno	128,7	153,0	163,0	118 9	106,5
Od toga:					
Željeznički	46,1	62,3	66,3	135,1	106,4
Pomorski	24,4	20,3	19,7	83,2	97,0
Riječni	5,6	7,6	8,6	135,7	113,2
Zračni	1,5	2,7	4,0	180,0	148,1
Cestovni	43,9	51,7	53,4	117,8	103,3
PTT	7,2	8,4	11,0	116,7	131,0

Investicije se usmjeravaju pretežno na vozna i plovna sredstva, na rekonstrukcije postojećih kapaciteta i na opremu radi racionalizacije i povećanja transportne moći saobraćaja. Izgradnja objekata saobraćajne mreže bit će u 1961. godini intenzivnija nego u 1960. godini.

Ovako raspoređena investiciona sredstva za 1961. godinu osiguravaju da se u toj godini na magistralnom putu Bratstvo-Jedinstvo završi i pusti u saobraćaj dionica od Grdelice do Skoplja u dužini od 135 km i da se nastavi izgradnja Auto-puta Bratstvo-Jedinstvo južno od Skoplja na dionici kroz klisuru Pčinje. Na automobilskom putu Metković — Auto-put Beograd—Zagreb, treba da se završe i puste u saobraćaj još neizgrađene dionice od Sarajeva do Tuzle. Na Jadranskom putu nastavit će se izgradnja započetih dionica. Pored izgradnje magistralnih puteva, predviđa se daljnja izgradnja, rekonstrukcija i modernizacija priključnih i sekundarnih puteva.

Nastavit će se izgradnja pruga Sarajevo — Ploče i Metohija — Prizren. Predviđa se ubrzanje izgradnje pruge Knin — Zadar i početak izgradnje velikih objekata na pruzi Beograd — Bar. Predviđa se i daljnja rekonstrukcija postojećih pruga za veće osovinske pritiske i veće brzine, proširenje čvorova i stanica, na pravcima najguščih robnih tokova, kao i nastavak započetih radova na elektrifikaciji pruga.

U pomorskom i riječnom saobraćaju nastavit će se izgradnja i proširenje lučkih i pristaništnih operativnih obala.

U saobraćaj će se pustiti i međunarodni aerodrom u Beogradu.

Investicijama u vozna i plovna sredstva očekuje se ovakvo povećanje kapaciteta za prijevoz robe i putnika: u željezničkom saobraćaju — za 2.000 teretnih vagona, 280 putničkih vagona i motornih kola i 46 Diesel-lokomotiva i električnih lokomotiva; u pomorskom saobraćaju — za 103.500 BRT; u riječnom saobraćaju — za 5.600 KS brodova i 12.000 tona nosivosti tovarnog prostora; u cestovnom saobraćaju za 6.500 tona nosivosti kamiona i prikolica, kao i za 10.000 putničkih mjesta autobusa.

U poštansko-telegrafsko-telefonskom saobraćaju treba da se proširi kablovska mreža za 30.000 km pari i da se poveća za 20.000 broj telefonskih priključaka sa automatskim telefonskim centralama.

Predviđa se i znatnije povećanje kapaciteta mehanizacije utovara i istovara u pomorskim lukama, riječnim pristaništima, željezničkim stanicama i skladištima.

6. Radi postizanja brže cirkulacije željezničkih vozila, potrebno je da veći korisnici prijevoza robe prošire svoje kapacitete za mehanizaciju utovara i istovara i vlastite parkove specijalnih teretnih vagona. To će se posebno stimulirati transportnim tarifama.

Isto tako, očekuje se veće učešće lokalnih i republičkih fondova u financiranju daljnjeg razvitka saobraćaja.

Glava XV

TRGOVINA, UGOSTITELJSTVO I TURIZAM

1. Dostignuti nivo proizvodnje materijalnih dobara i perspektive njenog daljnjeg razvitka nalažu da se u 1961. godini, uporedo s daljnjim usavršavanjem organizacije i tehnike robnog prometa, intenzivno nastavi izgradnja materijalno-tehničke osnove trgovine i osiguraju ostali uvjeti za podizanje kvaliteta trgovinskih usluga na viši nivo.

2. Računa se da će robni promet trgovine na malo porasti u 1961. godini za oko 12%, dok bi promet trgovine na veliko trebalo da raste nešto sporije od prometa trgovine na malo. Također se računa i sa znatnim porastom prometa vanjskotrgovinskih privrednih organizacija, uporedo s predviđenim porastom izvoza i uvoza.

3. Predviđa se da će se poduzete mjere za stabilizaciju poljoprivredne proizvodnje povoljno odraziti na snabdjevenost tržišta poljoprivrednim proizvodima, što će, između ostalog, omogućiti da trgovina u 1961. godini uspješnije i potpunije obavlja funkciju snabdijevanja gradova i industrijskih centara prehrambenim proizvodima poljoprivrednog porijekla.

4. Dostignuti i predviđeni razvitak proizvodnje industrijske robe ukazuje na potrebu da se u 1961.

godini započne brži razvitak kapaciteta za trgovinu industrijskom robom, da bi se osigurali uvjeti za brži i redovniji plasman i bolje zadovoljila potražnja industrijske robe po opsegu, asortimanu i kvalitetu proizvoda.

5. Predviđa se da će se u 1961. godini intenzivnije nastaviti modernizacija postojećih i izgradnja novih kapaciteta potrebnih trgovini za obavljanje uvećanog prometa prehrambenih i neprehrambenih proizvoda. U procesu daljnje izgradnje ovih kapaciteta pretpostavlja se da će osnovna orijentacija biti, prvenstveno osiguranje nužnog magazinskog prostora za smještaj i čuvanje zaliha, kao i proširenje maloprodajnog prostora i njegovo opremanje tehničkim sredstvima za manipulaciju robe i suvremeno usluživanje potrošača.

6. Očekuje se da će se cjelokupna izgradnja materijalne osnove trgovine financirati sredstvima trgovinskih privrednih organizacija i društvenih investicionih fondova narodnih odbora i narodnih republika, uz primjenu principa udruživanja sredstava gdje god za to ima opravdanih razloga.

U svrhu dovršenja prije započete izgradnje silosa i magazina za smještaj žitarica i državnih materijalnih rezervi određenih industrijskih proizvoda, kao i objekata za smještaj i čuvanje poljoprivrednih prehrambenih proizvoda, uložit će se u 1961. godini iz sredstava Općeg investicionog fonda iznos do 3 milijarde dinara.

7. Ocjenjuje se da će ukupna ulaganja na sektoru trgovine u 1961. godini iznositi oko 30 milijardi dinara, s tim da će učešće decentraliziranih sredstava znatno porasti — u odnosu na 1960. godinu.

8. Za 1961. godinu predviđa se daljnji značajni porast opsega prometa ugostiteljskih usluga, i to kako u sezonskom pansionskom, tako i u redovnom ugostiteljstvu. Do ovog porasta treba da dođe usljed puštanja u pogon novih i moderniziranih kapaciteta prehrane i smještaja koji su prije započeti ili će se izgraditi u toku 1961. godine i odgovarajućeg porasta kupovne moći potrošača.

9. Predviđa se da će se u osnovna sredstva ugostiteljstva u 1961. godini uložiti ukupno oko 14 milijardi dinara, a od toga oko 4 milijarde dinara iz Općeg investicionog fonda za investicije namijenjene razvitku ugostiteljskih kapaciteta u mjestima značajnim za inozemni turizam.

10. Povoljniji uvjeti privređivanja ugostiteljskih poduzeća opravdavaju očekivanje da će se u 1961. godini pojačati ulaganja u modernizaciju postojećih i znatnije proširenje kapaciteta za prehranu i smještaj u gradovima i industrijskim, turističkim i saobraćajnim centrima iz vlastitih sredstava ugostiteljske privrede i iz sredstava društvenih investicionih fondova narodnih odbora i narodnih republika.

Predviđena sredstva Općeg investicionog fonda koristit će se za dovršenje prije započetih i za izgradnju ugostiteljskih objekata po ugovorima o zajmovima koje je banka sklopila do kraja 1960. godine. Iz tih sredstava podmirit će se i ostatak obaveze prema Investicionom fondu NR Makedonije za zajamčene investicije trgovine i ugostiteljstva — u visini od 360 milijuna dinara.

11. Očekuje se da će se privredne i društvene organizacije u 1961. godini još intenzivnije nego dosad orijentirati na proširenje radničko-službeničkih restorana u gradovima i industrijskim centrima, kao i na odmarališta, ljetovališta i turistička naselja u mjestima i na područjima podesnim za provođenje godišnjeg i tjednog odmora radnih ljudi, omladinaca i djece.

12. Računa se da će se u 1961. godini pojačati aktivnost svih društvenih faktora, a prije svega zainteresiranih komuna, da što bolje i svrsishodnije koriste raspoložive i stvaraju daljnje uvjete za razvitak inozemnog turizma. S tim u vezi, očekuju se znatnija ulaganja u one grane privrede koje čine osnovicu turizma, a naročito u komunalne, saobraćajne, ugostiteljske, trgovinske i zanatskouslužne kapacitete namijenjene bržem razvitku turizma, osobito inozemnog. Uporedo s većim ulaganjem sredstava, bit će neophodno poduzeti i druge efikasnije mjere da bi se daljnje jačanje priliva turista stimuliralo pružanjem sve potpunijih i suvremenijih usluga.

13. Kao rezultat aktivnosti na unapređenju inozemnog turizma u 1961. godini očekuje se, između ostalog, i porast priliva deviza za oko 20% — u odnosu na 1960. godinu.

Glava XVI

ZANATSTVO

1. Veći opseg industrijske proizvodnje i građevinarstva, a naročito postignuti porast osobne potrošnje u 1960. godini i njen predviđeni daljnji porast, zahtijevaju u 1961. godini povećanje opsega zanatske proizvodnje i usluga:

— u milijardama dinara
— u tekućim cijenama

	1960.	1961.	1961/1960.
Ukupno	405,0	482,0	119,0
Od toga:			
Društveno zanatstvo	287,0	355,0	123,7
Individualno zanatstvo	118,0	127,0	107,6

2. Predviđa se da je za ostvarenje navedenog povećanja proizvodnje i usluga u 1961. godini potrebno investirati u osnovne fondove društvenog zanatstva 12 milijardi dinara. Od predviđenih sredstava iznos od oko 8 milijardi dinara upotrijebit će se za nabavku opreme i alata.

Sredstva predviđena za investicije treba prvenstveno osigurati iz lokalnih fondova i vlastitih fondova privrednih organizacija. To zahtijeva da narodni odbori i privredne organizacije politiku investiranja usmjere na:

— šire uvođenje suvremenijih oblika usluživanja u zanatskim radionicama formiranjem uslužnih zanatskih centara u gradovima i novim naseljima;

— nastavljanje moderniziranja postojećih društvenih zanatskih privrednih organizacija, naročito onih koje rade za potrebe građevinarstva, kao i ostalih zanatskih privrednih organizacija koje se pretežno bave pružanjem usluga, što treba da pridonese stabiliziranju tržišta i podizanju društvenog standarda.

3. Na osnovu opsega proizvodnje i usluga predviđenog za 1961. godinu, kao i očekivanog porasta produktivnosti rada, predviđa se da će, u odnosu na 1960. godinu, broj ukupno zaposlenih porasti za oko 6,5%, a u društvenom sektoru za oko 13%.

Daljnjem stručnom uzdizanju i usavršavanju zanatskih kadrova bit će u 1961. godini posvećena svestrana pažnja. Predviđa se šire uvođenje sistema ubrzanog osposobljavanja zanatskih radnika. Radi toga pristupa se stvaranju centara za ubrzanu obuku zanatskih radnika, što će pridonijeti otklanjanju deficitarnosti u kadrovima i pojevtiniti troškove osposobljavanja zanatskih radnika.

ČETVRTI DIO

REŽIM FONDOVA I MJERA ZA IZVRŠENJE PLANA

Glava XVII

INVESTICIJE I FONDOVI

1. Upotreba sredstava fondova

1. Opći investiciconi fond, fondovi za kreditiranje stambene izgradnje i društveni fondovi za školstvo mogu u 1961. godini trošiti, pored sredstava iz ranijih godina, još i sredstva ostvarena u toj godini u punom

iznosu, a društveni investicioni fondovi narodnih republika, kotara i općina — samo onda kada se upotrebljavaju za davanje zajmova privrednim organizacijama za obrtna sredstva.

U punom iznosu mogu se trošiti i dotacije dane fondovima u 1961. godini, kao i anuiteti koji se uplaćuju u društvene investicione fondove političkoteritorijalnih jedinica kao otplate investicionih zajmova danih iz sredstava federacije.

2. Do donošenja novog zakona o šumama i novih propisa o raspodjeli ukupnog prihoda šumskih gospodarstava, kotarski fondovi za unapređivanje šumarstva ostvarivat će svoje prihode od cijene drveta na panju i od sporednih šumskih proizvoda i od naplaćenih šumskih šteta, na način i po propisima po kojima su ovi prihodi ostvarivani do 31. prosinca 1960.

3. Iz doprinosa od dohotka privrednih organizacija koji pripada društvenim investicionim fondovima općina, kotara i narodnih republika pripada društvenom investicionom fondu općine najmanje 15%. Ovaj postotak može se povećati društvenim planom narodne republike.

4. Sredstva društvenih investicionih fondova ostvarena u toku ranijih godina mogu se upotrebljavati za davanje zajmova za investicije u osnovna sredstva najviše do 75%, a za formiranje obrtnih sredstava najmanje u visini 25% od ukupnog iznosa tih sredstava.

Savezno izvršno vijeće može propisati da su i privredne organizacije, banke, štedionice, državni osiguravajući zavodi, samostalne ustanove i drugi dužni, kad troše sredstva svojih fondova za investicije u osnovna sredstva, istovremeno upotrijebiti za obrtna sredstva odgovarajući iznos ili ga izdvojiti kao rezervu koju u toku godine mogu koristiti kao obrtna sredstva.

Odredbe stava 1. ove tačke ne odnose se na:

1) sredstva Općeg investicionog fonda;

2) sredstva republičkih investicionih fondova;

3) sredstva društvenih investicionih fondova koja se daju za učestvovanje u troškovima investicija ili za garantne iznose zajmova odobrenih iz Općeg investicionog fonda;

4) sredstva dotacija koja društveni investicioni fondovi dobiju od Federacije;

5) sredstva društvenih investicionih fondova formirana od razlika u cijeni električne energije i namijenjena za razvitak distributivne mreže.

5. U sredstvima doprinosa za socijalno osiguranje određenih po općim stopama za socijalno osiguranje, sadržana su i sredstva doprinosa za zapošljavanje radnika po jedinstvenoj stopi koja se utvrđuje sa 0,4% od osobnih dohodaka radnika.

II. Opći investicioni fond

1. Sredstva Općeg investicionog fonda formiraju se:

— od prihoda od doprinosa iz dohotka privrednih organizacija koji pripada federaciji do visine od 37,9%;

— od prihoda od stranih sredstava obračunatih po obračunskom tečaju koji budu ostvareni u 1961. godini, a potječu od zajmova i drugih inozemnih aranžmana namijenjenih za financiranje investicija;

— od drugih prihoda koji po saveznim propisima pripadaju Općem investicionom fondu.

2. Sredstva Općeg investicionog fonda upotrijebit će se:

1) za investicije za osnovna sredstva 328.000 milijuna dinara, i to:

	milijuna dinara
a) u oblasti industrije i rudarstva	172.000
vojna industrija	3.000
b) u oblasti poljoprivrede	62.000
c) u oblasti šumarstva	2.000
d) u oblasti građevinarstva	8.000
e) u oblasti saobraćaja	63.000
f) u oblasti trgovine, ugostiteljstva i turizma	7.000
g) za ostale investicije	14.000

2) za davanje zajmova za obrtna sredstva ukupno 30.000 milijuna dinara;

3) za potrebe Jugoslavenske banke za vanjsku trgovinu, radi kreditiranja poslova izvoza 10.000 milijuna dinara.

3. Ako odredbama ovog plana nije drugačije određeno, Jugoslavenska investiciona banka i Jugoslavenska poljoprivredna banka upotrijebit će sredstva iz prethodne tačke:

1) za izvršavanje svojih obaveza po prije zaključenim ugovorima o zajmovima iz sredstava Općeg investicionog fonda;

2) za izvršavanje obaveza po zaključenim ugovorima o zajmovima čije je financiranje započeto iz dotacija danih iz sredstava federacije, a nastavljeno iz sredstava Općeg investicionog fonda;

3) za odobravanje novih zajmova za rekonstrukcije, dovršavanje i izgrađivanje novih objekata prvenstveno onim zajmotražiocima čija investiciona izgradnja odgovara osnovnim pravcima privrednog razvitka u 1961. i idućim godinama.

4. Po prethodnoj suglasnosti Saveznog izvršnog vijeća Jugoslavenska investiciona banka i Jugoslavenska poljoprivredna banka mogu neiskorištena sredstva Općeg investicionog fonda, određena ovim planom za investicije u pojedinim oblastima i granama, odnosno za pojedine namjene, upotrijebiti za investicije određene za druge oblasti i grane, odnosno za druge namjene predviđene ovim planom.

5. Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da utvrdi smjernice i okvire do kojih banke koje odobravaju investicione zajmove iz sredstava federacije mogu ugovarati investicione zajmove sa investitorima za pojedine namjene suglasno Društvenom planu privrednog razvitka Jugoslavije od 1961—1965. godine.

Do donošenja propisa iz prethodnog stava, iz sredstava Općeg investicionog fonda predviđenih ovim planom ne mogu se odobravati novi zajmovi, ako posebnom odlukom Saveznog izvršnog vijeća ne bude određeno drukčije.

6. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za investicije u oblasti industrije i rudarstva upotrijebit će Jugoslavenska investiciona banka i Jugoslavenska poljoprivredna banka:

1) za izvršenje svojih obaveza po već zaključenim zajmovima iz ranijih godina;

2) za davanje novih zajmova, i to prvenstveno u granama: elektroprivrede, ugljena, nafte, crne metalurgije, obojene metalurgije, industrije cementa, kemijske i prehrambene industrije;

3) za izvršenje svojih obaveza po zajamčenim investicijama na teritoriju Narodne Republike Makedonije do iznosa od 14.040 milijuna dinara, na teritoriju Narodne Republike Crne Gore do iznosa od 15.520 milijuna dinara i na području Autonomne Kosovsko-Metohijske Oblasti do iznosa od 11.950 milijuna dinara. Bližu namjenu ovih zajmova odredit će Savezno izvršno vijeće na prijedlog republičkih izvršnih vijeća;

4) za dotaciju društvenom investicionom fondu Narodne Republike Makedonije 450 milijuna dinara i za dotaciju društvenom investicionom fondu Autonomne Kosovsko-Metohijske Oblasti 800 milijuna dinara.

7. Predviđena sredstva Općeg investicionog fonda upotrijebit će Jugoslavenska poljoprivredna banka prvenstveno i to:

1) iznos od 6.800 milijuna dinara za melioracione radove određene Zakonom o financiranju izgradnje hidrosistema Dunav—Tisa—Dunav, a iznos od 3.400 milijuna dinara za melioracione radove određene Zakonom o financiranju melioracionih radova u Narodnoj Republici Makedoniji i za vodoprivredne radove u okviru zajamčenih investicija na teritoriju Narodne Republike Makedonije;

2) iznos od 3.300 milijuna dinara za hidromelioracione radove, agromelioracije i druge investicije u poljoprivredi na području Autonomne Kosovsko-Metohijske Oblasti;

3) iznos od 500 milijuna dinara za investicije u poljoprivredi na teritoriju Narodne Republike Crne Gore;

4) iznos od 48.000 milijuna dinara za izvršenje obaveza po zahtjevima iz ranijih godina i za davanje novih zajmova radi povećanja stočarske proizvodnje, daljnje mehanizacije poljoprivrede, za podizanje novih i rekonstrukciju postojećih plantažnih zasada, za smještaj i preradu poljoprivrednih proizvoda poljoprivrednih organizacija za potrebe ribarstva, otkup zemljišta i izgradnju puteva.

8. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za investicije u oblasti šumarstva upotrijebit će Jugoslavenska investiciona banka i Jugoslavenska poljoprivredna banka:

1) za izvršavanje obaveza po prije zaključenim ugovorima i za nove zajmove — 1.600 milijuna dinara;

2) za dotaciju društvenom investicionom fondu Narodne Republike Makedonije — 400 milijuna dinara.

9. Sredstva Općeg investicionog fonda, predviđena za investicije u oblasti građevinarstva, upotrijebit će se za financiranje mehanizacije građevinskih poduzeća, uključujući nabavku opreme za izgradnju hidroelektrana i mehanizacije za vodne zajednice i druge organizacije koje se bave izvođenjem melioracionih radova.

10. Sredstva Općeg investicionog fonda, predviđena za investicije u oblasti saobraćaja, upotrijebit će Jugoslavenska investiciona banka za: izgradnju novih i normalizaciju postojećih željezničkih pruga i čvorova; nastavljanje započetih radova i proširivanje luka i pristaništa od općejugoslavenskog značaja koje odredi Savezno izvršno vijeće; regulaciju plovnih puteva; izgradnju aerodroma i puteva od općejugoslavenskog značaja; nabavku aviona, opreme za aerodrome, pomorskih, riječnih i jezerskih putničkih brodova, pomorskih i riječnih teretnih brodova, kao i tehničkog plovnog parka za riječni saobraćaj; nabavku vozila međumjesnog i gradskog saobraćaja, željezničkih vozila, mehanizacije za luke i pristaništa i pretovarne mehanizacije na velikim utovarno-istovarnim željezničkim stanicama; izgradnju automatskih telefonskih centrala i automatskih telegrafskih centrala, kao i međunarodnih i unutrašnjih telegrafsko-telefonskih veza i radio-veza; studije i projekte u saobraćaju.

U okviru financiranja izgradnje objekata iz prethodnog stava, Jugoslavenska investiciona banka osigurat će iznos od 6.500 milijuna dinara za izgradnju Auto-puta Bratstvo-Jedinstvo na teritoriju Narodne Republike Makedonije; 2.900 milijuna dinara za izgradnju puteva i pomorskih luka na teritoriju Narodne Republike Crne Gore i 1.200 milijuna dinara za izgradnju puteva i pruge na području Autonomne Kosovsko-Metohijske Oblasti.

11. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za investicije u oblasti trgovine, ugostiteljstva i turizma upotrijebit će Jugoslavenska investiciona banka, i to:

1) za izvršenje već stvorenih obaveza — 6.640 milijuna dinara;

2) za dotaciju društvenom investicionom fondu Narodne Republike Makedonije — 360 milijuna dinara.

12. Sredstva predviđena u tački 2. pod 1. odredba g) ovog odjeljka Jugoslavenska investiciona banka upotrijebit će, i to:

1) za kreditiranje nabavke opreme iz reparacija — najviše do iznosa od 4.000 milijuna dinara;

2) za osnivanje posebnog fonda za unapređivanje razvitka privredno nerazvijenih područja — u iznosu od 8.000 milijuna dinara;

3) za financiranje investicija u naučno-istraživačkoj djelatnosti — u iznosu od 1.200 milijuna dinara;

4) za financiranje ostalih potreba (stambena izgradnja u rudnicima ugljena i dr.) — u iznosu od 800 milijuna dinara.

13. Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da donese potanje propise o poslovanju sredstvima posebnog fonda za unapređenje razvitka privredno nerazvijenih područja i korištenju tih sredstava.

14. Dotacije društvenim investicionim fondovima Narodne Republike Makedonije i Autonomne Kosovsko-Metohijske Oblasti, određene ovim planom upotrijebit će se za financiranje zajamčenih investicija suglasno društvenim planovima korisnika dotacija, a u skladu sa Društvenim planom privrednog razvitka Jugoslavije od 1961. do 1965. godine. Bližu namjenu i način korištenja tih sredstava propisuje, na prijedlog republičkih izvršnih vijeća, Savezno izvršno vijeće.

15. Zajamčene investicije predviđene ovim planom i drugi nezavršeni investicioni objekti za koje su sklopljeni ugovori o zajmu do kraja 1960. godine na teritorijima Narodne Republike Makedonije, Narodne Republike Crne Gore i području Autonomne Kosovsko-Metohijske Oblasti financirat će se u 1961. godini iz sredstava Općeg investicionog fonda pod uvjetima koji su vrijedili za financiranje ovih investicija u 1960. godini.

16. Anuiteti na iznose zaključenih zajmova koji su odobreni iz sredstava federacije i Općeg investicionog fonda na teritorijima narodnih republika Makedonije i Crne Gore i području Autonomne Kosovsko-Metohijske Oblasti od početka 1953. do kraja 1960. godine, uplaćivat će se u društvene investicione fondove narodnih republika Makedonije i Crne Gore i Autonomne Kosovsko-Metohijske Oblasti do konačne isplate tih zajmova.

17. Sredstva Općeg investicionog fonda predviđena za zajmove za obrtna sredstva privrednih organizacija davat će Jugoslavenska investiciona banka i Jugoslavenska poljoprivredna banka zajmotražiocima čija su osnovna sredstva financirana iz sredstava Općeg investicionog fonda u cjelini ili djelomično, ili iz sredstava učešća privrednih organizacija i političkoteritorijalnih jedinica bilo da se u troškovima investicija učestvuje u cjelini ili djelomično. Ovi zajmovi davat će se i zajmotražiocima kojima su odobreni zajmovi za osnovna sredstva iz dotacija Općeg investicionog fonda društvenim investicionim fondovima političkoteritorijalnih jedinica.

Savezni Državni sekretarijat za poslove financija izvršit će raspodjelu sredstava predviđenih u tački 2. pod 2) ovog odjeljka koja će Jugoslavenska investiciona banka odnosno Jugoslavenska poljoprivredna banka upotrijebiti za svrhe iz prethodnog stava.

18. Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da može propisati potanje smjernice za korištenje sredstava Općeg investicionog fonda, a izuzetno i odrediti pojedine važnije objekte u okviru oblasti, grana i namjena

za koje će Jugoslavenska investiciona banka i Jugoslavenska poljoprivredna banka osigurati sredstva za davanje investicionih zajmova.

Glava XVIII

MJERE KREDITNE POLITIKE

I. Ukupni opseg kredita

1. Bankarski krediti mogu se u 1961. godini odobravati do visine koja će omogućiti stopu porasta novčane mase (slobodnih novčanih sredstava koja se vode na računima u bankama i gotovog novca u opticaju) najviše do stope porasta društvenog bruto proizvoda.

Preko tog iznosa banke mogu kredite povećati u visini porasta ograničenih i neaktivnih depozita.

2. Savezno izvršno vijeće, na prijedlog Narodne banke, odredit će koji se bankarski depoziti smatraju ograničenim i neaktivnim depozitima u smislu stava 2. prethodne tačke.

3. Radi reguliranja ukupnog opsega kredita i kretanja novčane mase u granicama iz tačke 1. ovog odjeljka kao i osiguranja likvidnosti banaka, banke su dužne određeni dio novčanih sredstava uloženih kod njih (bankarski depoziti) držati kod Narodne banke kao obaveznu rezervu.

Stope obavezne rezerve iz prethodnog stava utvrđuje Savezno izvršno vijeće na prijedlog Narodne banke. Stope obaveznih rezervi mogu biti određene različito za pojedine vrste depozita iz prethodnog stava.

II. Kreditiranje privrede za obrtna sredstva

1. Polazeći od predviđenog porasta društvenog bruto-proizvoda u ovome planu i na toj osnovi potrebnog povećanja ukupnih novčanih sredstava, banke mogu u 1961. godini povećati bankarske kredite za financiranje ulaganja u obrtne fondove privrede najviše do iznosa od 118 milijardi dinara.

Razliku do predviđenog iznosa ukupnih ulaganja u obrtne fondove u ovome planu od 230[1]) milijardi dinara osigurat će privredne organizacije iz sredstava kojima raspolažu i putem zajmova iz društvenih investicionih fondova.

Radi održavanja stabilnih odnosa u privredi, Narodna banka će svojom novčanom i kreditnom politikom osigurati da se predviđeno povećanje bankarskih kredita iz stava 1. ove tačke tokom godine ostvaruje postepeno, u skladu sa dinamikom razvitka proizvodnje i prometa.

2. U okviru ukupnog povećanja bankarskih kredita za ulaganja u obrtne fondove iz prethodne tačke, Narodna banka će, u svrhu ostvarenja ukupnog opsega i strukture proizvodnje i prometa, predviđenih u ovome planu, osigurati kredite za određene namjene u slijedećim oblastima privrede, i to:

	milijuna dinara
1) u oblasti poljoprivrede	do iznosa od 16.400
2) u oblasti industrije	do iznosa od 24.000
3) u oblasti vanjske trgovine	do iznosa od 12.100
4) u oblasti unutrašnje trgovine	do iznosa od 10.000

Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da raspored kredita, predviđen u prethodnom stavu, može mijenjati za pojedine privredne oblasti, ako to bude zahtijevao razvitak proizvodnje i prometa u ovim oblastima.

Krediti iz prethodnih stavova odobravat će se za financiranje ulaganja u obrtna sredstva onih privrednih grana i za one namjene, koje imaju osobit značaj za ostvarenje zadataka ovoga plana.

Bliže namjene i uvjete za odobravanje kredita iz prethodnog stava odredit će Savezno izvršno vijeće odnosno organ koji ono ovlasti.

Ako sezonske i izvanredne potrebe privrede (otkup, izvanredno stokiranje zaliha i sl.) budu zahtijevale, Narodna banka može u toku godine odobriti kredite i iznad ukupnih iznosa iz ove tačke na osnovu posebnih odluka Saveznog izvršnog vijeća, a u okvirima koje odredi Savezno izvršno vijeće.

3. Kredite iz prethodne tačke Narodna banka stavljat će na raspolaganje privredi preko Jugoslavenske poljoprivredne banke, Jugoslavenske banke za vanjsku trgovinu i Jugoslavenske investicione banke.

Izuzetno od odredbe prethodnog stava, Narodna banka će, do donošenja novih propisa o kreditu i bankama, vršiti i neposredno kreditiranje privrednih organizacija koje su sada njeni komitenti.

III. Ostali krediti

1. Pored kredita za obrtne potrebe privrede iz odjeljka II ove glave, Narodna banka će osigurati i kredite za slijedeće namjene — do iznosa koje odredi Savezno izvršno vijeće, i to:

1) Jugoslavenskoj banci za vanjsku trgovinu — za kreditiranje određenih poslova izvoza;

2) komunalnim bankama — za davanje potrošačkih kredita građanima;

3) Direkciji za sirovine i Direkciji za prehranu — u vezi s njihovim poslovanjem sa državnim materijalnim rezervama;

4) za privremene zajmove federaciji — za pokriće rashoda Saveznog budžeta uslijed neravnomjernog pritjecanja prihoda.

2. Narodna banka ne može u 1961. godini davati kredite za druge namjene osim onih koje su predviđene u prethodnoj tački i u odjeljku II ove glave.

Izuzetno od prethodnog stava, Narodna banka može, do donošenja novih propisa o organizaciji i financiranju socijalnog osiguranja, odobravati privremene zajmove zavodima za socijalno osiguranje za pokriće rashoda uslijed neravnomjernog pritjecanja prihoda.

IV. Ostale odredbe

1. U skladu s odredbama i smjernicama ovog plana, Savezno izvršno vijeće, na prijedlog Narodne banke, donosi opću kreditnu bilancu.

2. Narodna banka, Jugoslavenska poljoprivredna banka, Jugoslavenska banka za vanjsku trgovinu i Jugoslavenska investiciona banka donose svoje kreditne bilance suglasno odredbama i smjernicama ovog plana i opće kreditne bilance.

3. Narodna banka prati izvršavanje opće kreditne bilance, poduzima mjere novčane i kreditne politike na koje je ovlaštena saveznim propisima i predlaže saveznim organima propisivanje mjera u oblasti novčane i kreditne politike.

4. Ovlašćuje se Savezno izvršno vijeće da, u svrhu izvršenja zadataka postavljenih ovim planom, može donositi mjere za ograničenje davanja bankarskih kredita.

Glava XIX

SAVEZNI BUDŽET

Ukupni rashodi saveznog budžeta u 1961. godini iznose 555.398 milijuna dinara.

---

[1]) Ovaj iznos obuhvaća, pored predviđenog iznosa od 220 milijardi za ulaganja u robne fondove, još i 10 milijardi dinara koliko je potrebno da se poveća novčani dio obrtnih sredstava.

Od ukupnih saveznih prihoda saveznom budžetu pripada:

1) 100,0% od poreza na promet koji pripada federaciji;

2) 60,9% od doprinosa iz dohotka privrednih organizacija koji pripada federaciji;

3) 100,0% od saveznog učešća u zajedničkim prihodima federacije, narodnih republika i narodnih odbora;

4) drugi prihodi predviđeni saveznim budžetom.

Budžetska rezerva saveznog budžeta iznosi 10.000 milijuna dinara.

Glava XX

NERASPOREĐENA SREDSTVA I REZERVE

Od svih ovim planom neraspoređenih prihoda federacije i sredstava koja se ostvare preko iznosa potrebnog za pokriće planiranih rashoda saveznog budžeta i saveznih fondova formiraju se privredne rezerve federacije.

Sredstva iz prethodnog stava Savezno izvršno vijeće može upotrijebiti za izvršavanje zadataka predviđenih ovim planom, a na osnovu posebnih odluka Savezne narodne skupštine.

Glava XXI

MJERE ZA REGULIRANJE TRŽIŠTA

1. Savezno izvršno vijeće odnosno organ koji ono ovlasti može:

1) određivati prodajne cijene i način formiranja cijena proizvoda i usluga;

2) donositi propise o evidenciji i kontroli cijena određenih proizvoda i usluga;

3) propisivati tarife za prijevoz putnika u zračnom saobraćaju, autobuskom saobraćaju na međurepubličkim linijama i u unutrašnjoj plovidbi, poštansko-telegrafsko-telefonske tarife, i donositi propise o povlasticama u saobraćaju i o usklađivanju saobraćajnih tarifa i redova vožnje;

4) ograničavati nivo cijena i tarifa komunalne privrede, taksa i poreza na promet koje propisuju političkoteritorijalne jedinice, a koji utječu na troškove poslovanja privrednih organizacija ili na standard života radnika i službenika;

5) propisivati pri izvozu robe i usluga oslobođenje od obaveza prema društvenoj zajednici.

2. Do donošenja posebnih saveznih zakona, Savezno izvršno vijeće može uredbom regulirati robni i platni promet s inozemstvom. Ovu uredbu Savezno izvršno vijeće podnijet će naknadno na potvrdu Saveznoj narodnoj skupštini.

Glava XXII
ZAVRŠNE ODREDBE

1. Društveni planovi općina, kotara i narodnih republika treba da budu u skladu s ovim društvenim planom i da strukturom ulaganja i drugim mjerama za razvitak privrede, društvenog standarda i osobne potrošnje pridonesu na svom području ostvarenju zadataka i predviđanja ovog plana.

Planovi privrednih organizacija treba da budu u skladu sa ciljevima i zadacima ovog društvenog plana, kao i planova narodne republike, kotara i općine. U tu svrhu potrebno je koordinirati rad privrednih organizacija preko vijeća proizvođača, privrednih komora i zadružnih i drugih organizacija.

2. Ovaj društveni plan vrijedi od 1. siječnja 1961.

686.

U K A Z

O PROGLAŠENJU ZAKONA O SAVEZNOM BUDŽETU ZA 1961. GODINU

Na osnovu člana 71. tačka 2. Ustavnog zakona o osnovama društvenog i političkog uređenja Federativne Narodne Republike Jugoslavije i saveznim organima vlasti, proglašava se Zakon o Saveznom budžetu za 1961. godinu, koji je usvojila Savezna narodna skupština na sjednici Saveznog vijeća od 28. prosinca 1960. i na sjednici Vijeća proizvođača od 28. prosinca 1960.

P. R. br. 36
Beograd, 29. prosinca 1960.

Predsjednik Republike,
Josip Broz Tito, v. r.

Predsjednik
Savezne narodne skupštine,
Petar Stambolić, v. r.

Z A K O N

O SAVEZNOM BUDŽETU ZA 1961. GODINU

Član 1.

Savezni budžet za 1961. godinu sadrži:

Prihode od . . . . Dinara 555.398,000.000.—
Rashode od . . . . Dinara 555.398,000.000.—

Član 2.

Izmjena namjene i visine sredstava između pozicija partije osobnih rashoda proračuna saveznih organa može se vršiti samo uz prethodnu suglasnost saveznog Državnog sekretarijata za poslove financija.

Odredba prethodnog stava odnosi se i na izmjenu namjene i visine sredstava između pozicija partije funkcionalnih rashoda kod onih saveznih organa čiji su funkcionalni rashodi iskazani po pozicijama.

Član 3.

Sredstva koja nadležni organi za socijalno osiguranje, u smislu čl. 24., 26. i 29. Zakona o zdravstvenom osiguranju radnika i službenika, vraćaju u korist pojedinih pozicija osobnih rashoda proračuna saveznih organa, mogu se koristiti samo za potrebe koje se predviđaju u okviru partije osobnih rashoda, i to uz prethodnu suglasnost saveznog Državnog sekretarijata za poslove financija.

Član 4.

Prihodi koje savezni organi ostvare od izdavačke djelatnosti koja se ne financira iz budžeta, a za koju se iz Saveznog budžeta za 1961. godinu daju sredstva u obliku jednokratne pomoći, izdvajaju se na poseban račun.

Na poseban račun, u smislu prethodnog stava, izdvajat će se i prihodi koje savezni organi ostvare od prodaje publikacija koje se izdaju preko naklade određene za potrebe državnih organa, a za koju su sredstva osigurana Saveznim budžetom za 1961. godinu.

Član 5.

Sredstva u proračunu Državnog sekretarijata za vanjske poslove, predviđena u glavi 2 — Predstavništva u inozemstvu, namijenjena za pokriće režijskih